శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

విశదవాక్శిఖామణియాయ్

యతివరపునరవతారభూతరాయ్

యతీన్ద్రప్రవణరెన్నుమ్ నిరూపకనామధేయముడైయరాన

మణవాళమామునికళ్

తిరువాయ్మలర్న్దరుళియ

యతిరాజవింశతి.

ఇతఱ్కు

శ్రీపిళ్ళైలోకమ్జీయరరుళిచ్చెయ్త వ్యాఖ్యానమ్.

ఇవై,

అనేకభాగవతనియమనానుసారమాక

శ్రీమాన్ - శింగపెరుమాళ్కోయిల్ తర్కతీర్థరాన

మాడభూషి - రామానుజాచార్యరాలెళుతప్పట్ట

ఆన్ధ్రప్రతిపదతాత్పర్యత్తుడనుమ్ పరిశోధిప్పిత్తు,

చల్లా - చెన్నకేశవులునాయుడు అవర్కళాల్,

స్వకీయ,

శ్రీనికేతనముద్రాక్షరశాలైయిల్

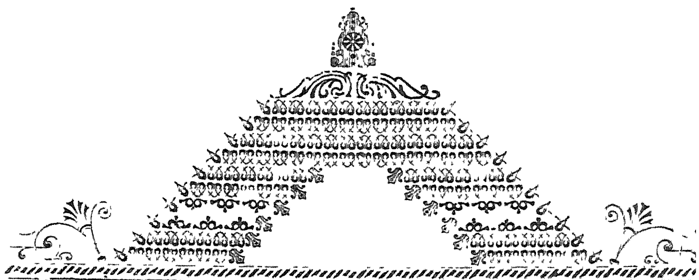
అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శెయ్యప్పట్టన.

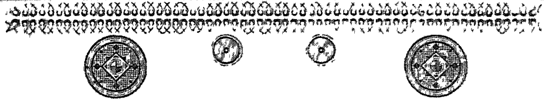
చెన్నై.

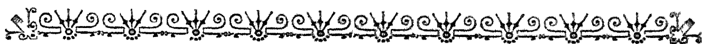
క్రోధివర్షమ్ కార్త్తికైమాతమ్.

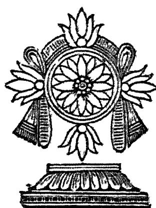
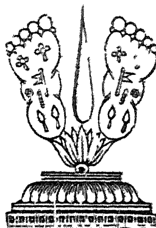
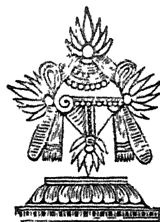
విజయ తెలఙ్గాణ

ఈ గ్రన్థము వలయువారలు చెన్నపట్టణము వినాయక మొదలివీధి కవాటసంఖ్య 14-గల స్వగృహమునందు స్థాపించి యుండు శ్రీనికేతనముద్రాక్షర శాలాధికారియగు చల్లా-చెన్నకేశవులునాయనిగారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

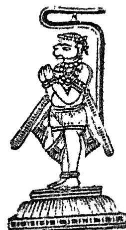

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

జీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

సవ్యాఖ్యానమాన

యతిరాజవింశతి.

తనియన్.

ఎరుమ్బియిలప్పా అరుళిచ్చెయ్తతు.

యస్స్తుతింయతిపతిప్రసాదనీం
వ్యాజహారయతిరాజవింశతిమ్ ।
తంప్రపన్నజనచాతకామ్బుదం
నౌమిసౌమ్యవరయోగిపుఙ్గవమ్ ॥

అర్థము.— యతిపతిప్రసాదనీమ్ - ఎమ్బెరుమానార్లకు సంతోషజనకమై, యతిరాజవింశతిమ్-యతిరాజవింశతియని తిరునామముకలదియగు(ఎమ్బెరుమానార్లవిషయములైన నిరువదిశ్లోకముకలది), స్తుతిమ్ - స్తోత్రమును, యః-ఏమణవాళమామునులు, వ్యాజహార-ప్రతిపాదించిరో, ప్రపన్నజనచాతకామ్బుదమ్ - ప్రపత్త్యనుష్ఠాన సంపన్నులైన జనులనెడి చాతకపక్షులకు మేఘమయియొప్పువారగు, తమ్ - ఆ, సౌమ్యవరయోగిపుఙ్గవమ్ - సుందరజామాతృమునివర్యులను (మణవాళమామునులను), నౌమి-నమస్కరించుచున్నాఁడను.

తాత్పర్యము.—శ్రియఃపతియైన సర్వేశ్వరుఁడే పరమప్రాప్యుఁడు; అటువంటి ప్రాప్యవస్తువును బొందుటకుఁ గారణభూతుఁడు నా సర్వేశ్వరుఁడేయని యధ్యవసించి, ఆయధ్యవసాయము చరమపర్వమయిన ఆచార్యపర్యన్తమై, ఇతరములైన ఉపాయోపేయములను తృణీకరించి, ఇతరపురుషార్థ తదుపాయంబులును బ్రతిపాదించుచున్న వేదాదులచేఁ దృప్తిఁజెందని ప్రపన్నజనులకు నిత్యానుసంధేయములైన చరమార్థములను, నదీతటాకాదిజలమును భూసంబన్ధముకలదని యుపేక్షించి ఆకసమునుండి పడుచున్న మేఘోదకమునే పానముఁజేయుటకై యెదురుచూచుచున్న చాతకపక్షులను తనవర్షధారచేతఁ దృప్తిఁజెందించుచున్న మేఘమువలెఁబరమోదారులై ప్రకాశింపించి, వారికనవరతకాలక్షేపయోగ్యమగునట్లు, ఆచార్యగుణసంపన్నులైన ఎమ్బెరుమానార్లవైభవమునకుఁ బ్రకాశకమై వారి కత్యన్తముఖోల్లాసకరమై, ఇరుబది శ్లోకములుకలదైన “యతిరాజవింశతి”అను తిరునామముగల స్తోత్రమును బ్రసాదించిన మణవాళమాముసులనుగుఱించి నేను సాష్టాంగప్రణామము చేయుచున్నానని “దేవరాజగురు” అని తిరునామముగల అష్టదిగ్గజములలో నొకరైన ఎఱుమ్బి అప్పాగారు ప్రతిపాదించుచున్నారు.

పిళ్లైలోకంజీయరరుళిచ్చెయ్ద యతిరాజవింశతి వ్యాఖ్యానమ్.

ప్ర వే శ మ్.

౧“ తొణ్డక్కముతుణ్ణచ్చొన్మాలై కళ్ శొన్నేన్ ” ఎన్గిఱపడియే భూసురరాన శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు భోగ్యమాకవవతరిత్త తిరువాయ్మొழிయిలవగాహిత్తు అతిల్ శబ్దరసమ్ అర్థరసమ్ భావరసమ్ ఇవత్తై యనుభవిత్తు తదేకనిష్ఠరాయ్ తద్వ్యతిరిక్తశా

౧॥ తి-వా-౯-౪-౯.

స్త్రజ్గళై తృణవత్ప్రతిప త్తిపణ్ణి యిరున్దైకయాలే. తిరువాయ్ మొళ్రియభిమతార్థ త్తైయే తమక్కు నిరూపకమాకవుడైయరాయ్ ఆళ్వార్ తిరువడికళిల్ కైఙ్కర్యమే అనవరతమ్ శెయ్తుకొణ్డుపో రుమ్ తిరువాయ్ మొళ్రిప్పిళ్ళై శ్రీపాద త్తిలేయాశ్రయిత్తు, ద్రావి డ వేదతదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళాన సమ స్త దివ్యప్రబన్ధతాత్పర్యఙ్గళై యుమ్ అవరుప దేశముఖత్తాలేలభిత్తు,౧* మిక్క వేతియర్ వేత త్తినుట్పొ రుళాన చరమపర్వ త్తిలే నిష్ఠరాయ్, శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వ ఙ్గళ్ మూన్రుమ్ పిళ్ళై విషయ త్తిలేయనుసన్ధిత్తు త దేకనిష్ఠరా య్క్కొణ్డిరున్దవరాన యిరుక్కియజీయరై, పిళ్ళై తామేయుకన్దు ఉడైయ వర్ తిరువడికళిలే కాట్టికొడుక్కైయాలే అవర్ తిరువడికళిలే మిక వుమ్ ప్రవణరాయ్, తద్గుణచేష్టితఙ్గళై ప్పేశి యనుభవిక్క వేణ్డు మ్బడియాన దశైపిఱన్దు తద్వైభవత్తై ప్పేశుకిఱవివర్; చరమో పాయనిష్ఠరాన చరమాధికారికళుక్కు అనవరతానుసన్ధేయఙ్గళాన చరమార్థఙ్గళై ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిడానిన్రుకొణ్డు, స్వాపేక్షిత ఙ్గళైయుమ్ అవర్ తిరువడికళిలే అపేక్షిత్తు త్తలైక్కట్టుకిఱార్

అవ.—ఇతిల్ ముతల్ శ్లోకత్తాలే, ఆళ్వార్ తిరువడికళిల్ ప్రేమ పౌష్కల్యత్తైయుమ్ స్వాభిమానాన్తర్భూతరుడైయ దుర్గుణఙ్గళై ప్పోక్కి రక్షిక్కుమ్బడియైయుమ్ పేశానిన్రుకొణ్డు, తుడఙ్గిన స్తోత్రమ్ తడైయఱనడక్క త్తక్క తాక ఉడైయవర్ తిరువడికళిలేవిణ్ణప్పిక్కిఱార్.

౧॥ క-శి-౯.

శ్రీమాధవాఙ్ఘ్రిజలజద్వయనిత్యసేవా
ప్రేమావిలాశయపరాఙ్కుశపాదభక్తమ్ ।
కామాదిదోషహరమాత్మపదాశ్రితానాం
రామానుజంయతిపతింప్రణమామిమూర్ధ్నా॥ ౧॥

అర్థము.—శ్రీ,మాధవా,ఙ్ఘ్రి,జలజ,ద్వయ, నిత్య, సేవా, ప్రేమా,ఽఽ విలాశయ, పరాఙ్కుశ, పాద, భక్తమ్-సంపత్ప్రదమైన, శ్రియఃపతియొక్క, శ్రీపాదపద్మముల, ద్వంద్వమందు, సర్వకాలము చేయఁదగిన, శేషవృత్తి యందుఁ,ప్రీతి చేత, వ్యాప్తమైన, హృదయముగల, నమ్మాళ్వార్లయొక్క, శ్రీపాదములందు,భక్తిగలవారును, ఆత్మ,పదా,ఽఽశ్రితానామ్-తమ, శ్రీపాదముల, నాశ్రయించినవారియొక్క, కామాఽఽది, దోష, హరమ్ - విషయప్రావణ్యము, మొదలగు, ప్రతిబంధకములను, బోఁగొట్టువారును, యతి, పతిమ్-జితేన్ద్రియులకు,స్వామియునైన, రామానుజమ్-ఎమ్బెరుమానార్లను,మూర్ధ్నా-శిరస్సుచేత, ప్రణమామి - నమస్కరించుచున్నాను.

వ్యా.—(శ్రీమాధవాఙ్ఘ్రిజలజద్వయేత్యాది) ౧ "తిరుమాలే నానుమునక్కుప్పడియేన్" ఎన్గిఱపడియే - మిథునశేషత్వమేస్వరూపమాకైయాలే, స్వరూపానురూపమాన పురుషార్థముమ్ మిథునవిషయకైఙ్కర్యమాయిరుక్కుమ్; ఆకైయితే ౨ "తిరుమాఙ్కరవు - శెన్నాఙ్కడైయామ్" ఎన్ఱు – నిత్యసూరికళిల్ తలైవరాన తిరువనన్దాళ్వాన్ అవనుమవళుమాన శేర్త్తియిలే కిఙ్కరిక్కుమెన్ఱు శొల్లుకిఱతు – అన్ద కరున్దరైయిల్ వాసనైయాలేయితే ౩ *తొడర్న్దు కుఱ్ఱేవల్ శెయ్యాప్పోన్నవిడ

౧। తిరుప్పల్లా-౧౧. ౨॥ ౧-తి-౫౩. ౩॥ తి-వా-౯-౨-౩.

త్తిలుమ్ ౧"భవాం స్తుసహ వైదేహ్యా" ఎన్నుమ్ ౧"అహంసర్వం కరిష్యామి" ఎన్నుమ్ అవర్ ప్రార్థి త్తతు; అప్పడియే, ఆళ్వారుమ్ ౨ "అడిమైశెయ్ వార్ తిరుమాలుక్కు" ఎన్నుమ్ ౩ "కోలత్తిరుమామకళోడున్నై క్కూడ" ఎన్నుమ్-మిథునమే కైఙ్కర్యప్రతిసమ్బన్ధియాక వరుళిచ్చెయ్ తారిఱే; ఆకైయాలే, శ్రియఃపతియాన వెమ్బెరుమాన్ తిరువడిత్తామరైకళిల్ నిత్యకైఙ్కర్యత్తిలాకైయాలే కలఙ్గిన తిరువుళ్ళత్తైయుడైయరాన ఆళ్వార్ తిరువడికళిల్ ప్రేమమే తమక్కు నిరూపకమాకవుడైయరాయిరుక్కుమవరెన్నిఱతు. "మాయాం ధవో మాధవః" ఎన్ఱు-మాధవ శబ్దత్తాలే శ్రియఃపతిత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలే, శ్రీశబ్దమ్ ఔపచారికమ్. ౪ "శ్రీమాతవర్క్కోవిన్దా" ఎన్ఱు ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్త దివ్యసూక్తియైయుట్కొణ్డాయిత్తు ఇవరిప్పడియరుళిచ్చెయ్తతు. ఉడైయవర్క్కు వైభవఙ్గళ్ పలుకిఱవళవిల్, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళైయిట్టుచ్చొల్లుకైయన్ఱిక్కే, ఆళ్వార్ తిరువడికళిల్ సమ్బన్ధత్తైయిట్టే శొల్లుకైక్కడి-౫"మాఱనడిపణిన్దుయ్న్దవన్" ఎన్ఱు పిళ్ళైయముతనారరుళిచ్చెయ్త దివ్యసూక్తియాయిత్తు. అఙ్ఘ్రిశబ్దత్తాలే-దివ్యమఙ్గళవిగ్రహయోగమ్ శొల్లుకిఱతు. జలజశబ్దత్తాలే-తిరువడికళిల్ భోగ్యత్తైయచ్చొల్లుకిఱతు. ద్వయశబ్దత్తాలే-౬ "ఉన్నిణైయడిత్తామరైకళ్" ఎన్గిఱపడియే-ఇరణ్డు తామరై

౧॥ రా-అ-౩౧-౨౫. ౨॥ తి-వా-౬-౫-౧౧. ౩॥ తి-వా-౬-౯-౩.
౪॥ తి-వా-౮-౨-౭. ౫॥ రా-నూ-౧. ౬॥

ప్పొవై ఒళుజ్గుపడనిరైత్తువైత్తాప్పోలే ఇరుక్కిఱ శేర్త్తియ
క్కై చ్చొల్లుకిఱతు. సేవాశబ్దత్తాలే - శేషవృత్తియై చ్చొల్లుకిఱతు.
నిత్యశబ్దత్తాలే - ౧"ఒళ్ళివిల్ కాలమెల్లామ్" ఎన్ఱపడియే ఇతు
తాన్ యావదాత్మభావియెన్నుమిడమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇతుతాన్
౨"ఉడనాయ్ మన్ని వళువిలావడిమై శెయ్యవేణ్డుమ్" ఎన్ఱు
శొన్న, సర్వదేశత్తిలుమ్ సర్వకాలజ్గళిలుమ్ సర్వావస్థైకళిలుమ్
పణ్ణక్కడవ సర్వవిధ కైజ్కర్యజ్గళుక్కు ముపలక్షణమ్. ఏవంవి
ధమాన కైజ్కర్యత్తై ప్పెఱవేణుమెన్నుమ్ ప్రేమపారవశ్యత్తాలే
యాయిత్తు ౩"శిన్దైకలజ్గి త్తిరుమాలెన్ఱళైప్పన్" ఎన్ఱు † ఇవర్
కూప్పిట్టతు; నాడజ్గళ్ అన్నపానాదికళుక్కు వాయ్ప్పులర్న్దు కూప్
ప్పిడానిఱ్క, కైజ్కర్యత్తాలల్లతు శెల్లామల్ కూప్పిట్టలమాక్కిఱ
వివర్ పడి ఉభయవిభూతియిలుమ్ వ్యాప్తమాయిరుక్కైయా
లే; ఇప్పడియిరుక్కిఱ ఆళ్వారుడైయ స్వభావత్తిలే విద్ధరాయ్,
ఇవరుడైయ తిరువడికళిలే నిరవధిక ప్రేమయుక్తరాయాయిత్తు.
ఎమ్బెరుమానారిరుక్కుమ్పడి. (కామాదీత్యాది) భగవత్కైజ్క
ర్యవిరోధియాన శబ్దాదివిషయప్రావణ్యరూపమాన కామముమ్
ఆదిశబ్దసజ్గృహీతజ్గళాన భగవదేకరక్ష్యత్వవిరోధియాన అర్థతృష్ణై
యుమ్ తదేకశేషత్వవిరోధియాన అహజ్కారముమ్ ముతలాన
దుర్గుణజ్గళై, తమ్ముడైయ తిరువడికళి లాశ్రయిత్తవర్కళుక్కు,

౧॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౨॥ తి-వా-౩-౩-౧.
౩॥ తి-వా-౯-౮-౧౦. † "ఎన్నిత్తే" ఎన్ఱు ౨ శ్రీకోశజ్గళ్.

స్వాపదేశానుష్ఠానజ్ఞళాలుమ్ స్వకటాక్షవిశేషాదికళాలుమ్ సహా సనమాకప్పోక్కుమవరైన్నై. (రామానుజమ్) ౧"నచేద్రామానుజేత్యేషా చతురాచతురక్షరీ। కామవస్థాంప్రపద్యన్తేజన్తవోహన్త మాదృశః" ఎన్ఱు అతివృద్ధైయాలీడుపడుమ్పడి, మోక్షహేతువాన తిరునామత్తైయుడైయవరైన్నై. (యతిపతిమ్) జితేన్ద్రియరానసన్న్యాసికళుక్కుత్తలైవరానవరైన్నై. ఇత్తాల్ కీళ్ చ్చొన్న ఆశ్రితదోషనివర్తకత్వత్తుక్కడియాన గుణయోగమ్ శొల్లుకిఱతు. (ప్రణమామి) ఎన్గిఱమాత్రమేయన్ఱిక్కే (మూర్ధ్నా-ప్రణమామి) ఎన్గిఱతు-విషయవైభవత్తైయనుసన్ధిత్తు మానసమాన * ప్రభావమాత్రత్తిల్ నిఱ్కైయన్ఱిక్కే, తమ్ముడైయ వాదరాతిశయత్తాలే నిర్భరరాయ్ తిరువడికళిలే తలైయైయిడుకిఱారెన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱు.

తాత్పర్యము.—సకలపురుషార్థప్రదమై కమలకుసుమమువలె వికాస సౌందర్యాదిగుణసంపన్నమై పరమప్రాప్యమయినశ్రియఃపతియొక్క శ్రీపాదద్వంద్వమందు కరణత్రయముచే ననవరతముఁ జేయఁదగిన సకలవిధకైఙ్కర్యములం దతిప్రీతియుక్తులై, భగవద్విరోధులైనకుదృష్టులను స్వప్రబంధముచే నిరసించిన నమ్మాళ్వార్ల చరణారవిందమందుభక్తియుక్తులై, తమ్మునాశ్రయించినభాగవతులకు, కైఙ్కర్యవిరోధులైనఅహంకార మమకార కామ మోహాది సకలదోషములను హరించువారై, జితేన్ద్రియులైనయతులకు సార్వభౌములైయున్న ఎమ్బెరుమానార్లను సాష్టాంగముగ నమస్కరించుచున్నాను. అని మణవాళమామునులు మఙ్గళాచరణము సేయుచున్నారు.

౧॥ ఆళ్వానరుళిచ్చెయ్తముక్తకమ్. * ప్రణామ.

అవ.—ఇప్పడి తుడఙ్గిన స్తోత్రమ్ నిర్విఘ్నమాక త్తలైక్కట్టుకైక్కాక అవర్ తిరువడికళై యాశ్రయిత్తు అత్తాలే నిఱమ్ పెఱ్ఱవరాయ్ క్కొణ్డు, ఎమ్బెరుమానారుడైయ భగవద్భాగవతవిషయ ప్రేమపౌష్కల్యత్తైయుమ్ ఆశ్రితజనఙ్గళుక్కు చరమప్రాప్యరాయిరుక్కుమపడియైయుమ్ శొల్లి సాదరమాక వేత్తుకిఱార్.

శ్రీరఙ్గరాజచరణామ్బుజరాజహంసం
శ్రీమత్పరాఙ్కుశపదామ్బుజభృఙ్గరాజమ్।
శ్రీభట్టనాథపరకాలముఖాబ్జమిత్రం
శ్రీవత్సచిహ్నశరణం యతిరాజ మీడే॥ ౨॥

అర్థము.—శ్రీరఙ్గరాజ, చరణా, ఉమ్బుజ, రాజ, హంసమ్ - శ్రీరఙ్గనాథునియొక్క, శ్రీపాదములనెడు, తామరసపుష్పమందు, రాజహంసమైయొప్పువారును, శ్రీమ, త్పరాఙ్కుశ, పదా, ఉమ్బుజ, భృఙ్గరాజమ్ - (భగవదనుభవమనెడు) సంపత్తును నిత్యము గాఁగల, నమ్మాళ్వార్లయొక్క, శ్రీపాదములనెడి, కమలకుసుమమునందు, గండుతుమ్మెదయై వెలయువారును, శ్రీభట్టనాథ, పరకాల, ముఖా, ఉబ్జమిత్రమ్- పూజ్యులైన, పెరియాళ్వార్లయొక్కయు, తిరుమఙ్గైయాళ్వార్లయొక్కయు, ముఖములనెడు, పద్మమునకు, సూర్యుఁడై వెలుఁగువారును, శ్రీవత్స చిహ్నశరణమ్ - కూరత్తాళ్వానుకు ప్రాప్యభూతులునైన, యతిరాజమ్ - ఎమ్బెరుమానార్లను, ఈడే - స్తుతించుచున్నాను.

వ్యా.—(శ్రీరఙ్గరాజేత్యాది) భగవద్విషయత్తిల్ వన్దాల్ †వెళిఱానఅంశత్తైక్కళిత్తు సారమానఅంశత్తిలేయాయ్ త్తిరుప్పతు. పరవ్యూహఙ్గళ్ నిత్యముక్తర్క్కుమ్ ముక్తప్రాయర్క్కుమ్

† వెళిఱు - అసారమ్.

ముకఙ్గొడుక్క అవిడమాకైయాలుమ్, విభవాన్తర్యామిత్వఙ్గళ్
పుణ్యమ్పణ్ణినార్క్కుమ్ ఉపాసకర్క్కుమ్ ముకఙ్గొడుత్తు నిఱ్క
అనిలైయాకైయాలుమ్, అవ్వోనిలైకళుక్కు ఓరోకుఱైకళుణ్డు;
౧ ‘‘అడియోముక్కే యెమ్బెరుమానల్లిరో’’ ఎన్ఱు పరత్వాదిక
ళుక్కాళాకాత ‡ పిఱ్పాడర్క్కుమ్ ముకఙ్గొడుత్తు నిఱ్కుమ్
అర్చావతారత్తుక్కుచ్చొల్లలావతోరు కుఱైయిల్లైయే!. ఇప్పడి
నీర్మైక్కెల్లైనిలమాన అర్చాస్థలఙ్గళుక్కెల్లామ్ వేఱ్పడ్డాన కోయి
ల్ నిలైయిలేయాయిఱ్ఱు ఎమ్బెరుమానార్ §ఆళ్గఙ్గాల్ పట్టిరుప్పతు.
ఆకైయాలే, పెరియపెరుమాళ్ తిరువడికళిల్ మిక్కభోగ్యతైయై
యనుభవిత్తు సరసస్ఫురణమ్పణ్ణుమ్బడిశొల్లుకిఱతు. పరమపదై
శ్వర్యత్తైయుమ్ † శిఱాఙ్గిక్కుమ్బడియాన విభవైశ్వర్యత్తైయుడై
త్తాయ్, ౨ ‘‘రతింగతః’’ ఎన్గిఱపడియే సర్వజ్ఞనానసర్వేశ్వరనై
యుమ్ స్వభోగ్యతైయాలే ఆళ్గఙ్గాల్ పడుత్తుమ్బడి నిరతిశయ
భోగ్యమానతిరువరఙ్గత్తిరుప్పతియై ౩‘‘అరఙ్గమాళి’’ ఎన్గిఱపడియే
స్వాధీనమాకవాణ్డుకొణ్డుపోరుకైయాల్ వన్దపెరుమైయైయుడైయ
౪ *అరఙ్గత్తమ్మాతిరుక్కమలపాతత్తిల్ అలైయెఱికిఱ మధు
ప్రవాహత్తిలే శిఱకడికొణ్డువర్తిక్కిఱ హంసశ్రేష్ఠమాయుళ్ళ
వరైయెన్గై. ౫‘‘పొన్నరఙ్గమెన్నిల్ మయలే పెరుకుమిరామా

---

§ఆళ్గఙ్గాల్ పడుకై-మగ్నమాకై, అతావతు-ఈడుపడుకై. †శిఱాఙ్గికై-శఙ్కో
చిప్పిక్కై. ౧ తి-మొ-౪-౯-౫. ౩॥ తి-మొ-౭-౩-౪. ౫॥ రా-నూ-౩౫.
౨॥ శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యే. ౪॥ అమల - ౧. ‡ పిఱ్పాట్టార్క్కు.

నుశ్ణా" ఎన్నుమ్బడియుడే ఇద్దేశత్తిలివర్కుక్కు జ్ఞాన ప్రావణ్యమ్. (శ్రీమత్పరాఙ్కుశ ఇత్యాది) ఇనిభాగవతవిషయత్తిలుమ్ వన్దాల్, స్వయత్నత్తాలే ఈశ్వరనై ప్పెఱువార్కుక్కు ముపాసకరై యుమ్, ప్రపత్తియిలే అన్వయిత్తిరుక్కచ్చెయ్ తే తఙ్గళ్ స్వీకారత్తైసాధ నమాక క్కొళ్ళుమవర్ కళై యుమ్, అవనేయుపాయమాకక్కొ ళ్ళానిఱ్క చ్చెయ్ తేయుమ్ పెఱ్ఱపోతు పెఱుకిఱో మెన్ఱు ఆఱి యిరుక్కుమవర్ కళై యుమ్ కర్త్తిత్తు, "ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమ వనే" ఎన్ఱధ్యవసిత్తు, "ఇప్పోతే పెఱ్ఱనుభవిక్కవేణుమ్" ఎన్ను మభినివేశత్తాలే కణ్ణుమ్ కణ్ణీరుమాయ్ త్తుడిక్కుమ్బడియాన ఆర్త్తియైయుడైయరాయ్, పరవ్యూహాది స్థలఙ్గళిత్కాట్టిల్ ౧ "కణ్డియూరరఙ్గమ్" ఇత్యాదిప్పడియే-కోయిల్ తుడక్కమాన అ ర్చావతార స్థలఙ్గళిలే ఆభ్యుజ్జ్వల్పట్టిరుక్క మాఴ్వార్ కళళవిలే యాయిఱ్ఱు త్తిరువుళ్ళమూన్ఱియిరుప్పతు. ఆకైయాలే, కైఙ్క ర్యాభినివేశమాకిఱ స్వరూపాను రూపమాన సమ్పత్తైయుడైయ రాయ్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన ఈశ్వరనైయుమ్ ౨ " ఈశ్వ రోహమ్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ సంసారికళై యుమ్ స్వసూక్తివిశేషఙ్గ ళాలే వశీకృతరాయ్ త్తలైశీయ్ క్కుమ్బడి పణ్ణుకైయాలే పరా ఙ్కుశరెన్నుమ్ తిరునామత్తైయుడై యరాయిరుక్కిఱ, ఆఴ్వార్ కళిల్ తలైవరాన నమ్మాఴ్వారుడైయ పరమభోగ్యమానతిరువడి కళిల్ భోగ్యతానుసన్ధానమే నిత్యజీవనమాకవుడైయవరెన్నై, కీఴ్

౧ తి-ను-౧౯. ౨॥ శ్రీ-గీ-౧౬-౧౪.

“పరాఙ్ముఖశపాదభక్తమ్” ఎన్ఱు - అవర్ తిరువడికళిలే ప్రేమత్తై యుడైయరానమాత్రమ్ శొల్లిఱ్ఱు; ఇఙ్గు, అన్దప్రేమానురూపమాక వవర్ తిరువడికళిల్ భోగ్యతైయుళ్ పుక్కనుభవిక్కుమ్బడి శొల్లుకిఱతు. అల్లాతవాళ్వార్ కళిఱ్ఱాట్టిల్ నమ్మాళ్వారుక్కు జ్ఞాన వ్యావృత్తితోఱ్ఱ, అవర్ కళోడే కూడవనుసన్ధిక్క అనాత్రమ్ పోరాతెన్ఱు తనియే ముఱ్ఱ్పడవనుసన్ధిత్తార్; ఇప్పోతు, అవర్ కళోడేకూడవనుసన్ధిత్తరుళుకిఱార్; పెరియపిరాట్టియారై అల్లాత నాయ్చ్చిమారోడేకూడవనుసన్ధియానిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్మున్దు అవే ౧“శ్రియఃపతిః” ఎన్ఱు అవళ్ వ్యావృత్తితోఱ్ఱ ఉడైయవరనుసన్ధిత్తరుళినాప్పోలే. అల్లాత వాళ్వార్ కళివర్క్కు అవయవభూతరెన్నుమ్బడియిఱేఇవరుడైయవేఱ్ఱమ్.(శ్రీభట్టనాథేత్యాది) మఙ్గళాశాసన రూపమాన ఐశ్వర్యత్తైయుడైయరాయ్ బ్రాహ్మణోత్తమరాన పెరియాళ్వారుడైయవుమ్, బాహ్య కుదృష్టికళాకిఱ ప్రతిపక్షఙ్గళుక్కు మృత్యుభూతరాన తిరుమఙ్గైయాళ్వారుడైయవుమ్, తిరుముకమణ్డలమాకిఱ తామరైయై అలర్త్తుమాదిత్యనెన్నై. ౨“ఆళుమాళార్” ఎన్గిఱవణ్ణం తనిమైతీర ఆళ్ శేర్త్తరుళుకైయాలుమ్, బాహ్య కుదృష్టికళైక్కిళఙ్గెడుత్తు ప్పోకడుకైయాలున్, ఇవరైక్కణ్డపోతే అవర్ కళ్ ముకమ్మలర్న్దపడి.(శ్రీవత్సచిహ్నశరణమ్) కీఴ్, “ఆత్మపదాశ్రితానామ్ - కామాదిదోషహరమ్” ఎన్ఱు-సామాన్యేన, తిరువడికళై యాశ్రయిత్తవర్ కళుక్కు

౧॥ శ్రీగీతాభాష్యమ్. ౨॥ తి - వా - ౮ - 3 - 3.

ఉపాయ భూతరెన్ను మిడమ్ శొల్లిఱ్ఱు; ఇజ్ఞు, అవర్కళెల్లారు మొరుతట్టుమ్ తామొరుతట్టుమామ్పడియాన వేఱ్ఱత్తై యుడైయ రాయ్ శిష్యాచార్య క్రమత్తుక్కు సీమాభూమియాన కూరత్తాழ్వానుక్కు ప్రాప్యప్రాపకజ్గళిరణ్డుమ్ తామేయాయిరుక్కుమ్పడి శొల్లుకిఱతు. (యతిరాజమిగాడే) ఇప్పడిఆழ్వార్కళుకన్దవిషయమాన పెరియపెరుమాళ్ళవిలుమ్ ౧* ముకిల్వణ్ణనడియై యడైన్దరుళ్ శూడియుయ్న్ద ఆழ్వార్కళ్ విషయత్తిలుమ్ తత్తద్విషయానురూపమాన ప్రేమపూర్త్తియైయుడైయరాయ్, ఆశ్రితర్క్కు ప్రాప్య ప్రాపక భూతరుమా యిరుక్కుమవరెన్ఱు స్తుతిక్కిఱానెన్గై.

తాత్పర్యము.—పరవ్యూహాదులవలెఁ గాక సర్వజనుల కత్యంతసులభుఁడై శ్రీరఙ్గమందుఁ బవ్వళించిన నమ్పెరుమాళ్లయొక్క శ్రీపాదపద్మములందు, తామరస పుష్పముయొక్క భోగ్యత ననుభవించుచున్న రాజహంసమువలె నతిప్రవణులై, భగవదేకప్రవణులైన నమ్మాழ్వార్లయొక్క పదకమలములందు, కమలకుసుమమందలి తేనె ననుభవించుచున్న తుమ్మెదవలె నత్యాసక్తులై, కూరత్తాழ్వానుకు ప్రాప్యప్రాపకభూతులైన ఎమ్పెరుమానార్లను నేను స్తోత్రముం జేయుచున్నానని ఎమ్పెరుమానార్లయొక్క భగవద్భాగవతనిష్ఠను, ఆశ్రితులకుం బ్రాప్యులైయున్నవిధమును ప్రసాదించిరి.

అవ.—"నమ్మైప్పెఱ్ఱినార్క్కు ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళ్నామేయాకచ్చొన్నీరే, నమ్మైప్పెఱ్ఱినిక్కుఅవుమక్కుమితొవ్వాతో?" ఎన్ఱు ఎమ్పెరుమానార్క్కు త్తిరువుళ్ళమాక; ఎనక్కుజ్ఞనన్ఱు, దేవర్తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమెన్ఱుపఱ్ఱియిరుక్కుమ్ కూరత్తా

౧॥ తి, వా - ౭ - ౩ - ౧౧.

ఖ్యాతా ముతలానవర్ కళ్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక ప్పత్తియిరుక్కుమవనాక వేణుమ్ ఎన్ఱు ఎమ్పెరుమానార్ తిరువడికళిలే ప్రార్థిత్తరుళుకిఱార్.

వాచా యతీన్ద్ర మనసా వపుషా చ యుష్మ
త్పాదారవిన్దయుగళం భజతాం గురూణామ్ ।
కూరాధినాథకురుకేశముఖాద్యపుంసాం
పాదానుచిన్తనపర స్సతతం భవేయమ్ ॥ ౩॥

అర్థము —యతీన్ద్ర - ఓ! యతిశ్రేష్ఠులైనవారా! వాచా - వాక్కుచేతను, మనసా - మనస్సుచేతను, వపుషాచ - శరీరముచేతను, యుష్మత్, పాదా౾రవిన్ద, యుగళమ్ - దేవరవారియొక్క, చరణా౾రవింద, ద్వంద్వమును, భజతామ్ - ఆశ్రయించువారును, గురూణామ్-ఆచార్యులునైన,కూరాధినాథ,కురుకేశ, ముఖా,౾౾ద్య, పుంసామ్-కూరత్తాళ్వాను, తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాను, మొదలగు, పూర్వ, పురుషులయొక్క, సతతమ్ - ఎల్లప్పుడును, పాదా,౾నుచిన్తనపరః - శ్రీపాదములను, ధ్యానించుటయం, దాసక్తుఁడనుగా, (అహమ్- నేను,) భవేయమ్ - కాఁగలను. ౩.

వ్యా.-(వాచాయతీన్ద్రేత్యాది) ౧"ప్రత్యక్షే గురవ స్తుత్యాః" ఎన్ఱపడియే - భగవద్విషయత్తుక్కు ఉపకారకరానవాచార్యర్కళై స్తుతిక్కైక్కుమ్ స్మరిక్కైక్కుమ్ వణఙ్గుకైక్కుమాయిఱ్ఱు ఇవనుక్కు వాఙ్మనస్కాయఙ్గళై అడియిలే యుణ్డాక్కిఱ్ఱు. ౨ "విచిత్రా దేహసమ్పత్తిః" ఇత్యాదిప్పడియే-సర్వేశ్వరన్ తన్నై యాశ్రయిక్కక్కొడుత్త కరణఙ్గళైక్కొణ్డు అన్యపరరాయ్ త్తిరి

కిఱపివ్విభూతియిలే, భగవత్సమాశ్రయణమాత్రత్తిలే తువళుకై యన్ఱిక్కే అత్తైయుమ్ ప్రథమావధియెన్ఱు కర్తిత్తు చరమావధి యాన ఆచార్యవిషయత్తిలే కరణత్రయత్తైయుమ్ వినియోగిక్కు మ్పడియాన వేఱ్ఱుమైయుడైయవివర్కళుమ్ శిలరే! ఎన్ఱువిద్ధరాయ్, అవర్కళ్ తిరువడికళై ప్పఱ్ఱుకిఱార్. (వాచా) ౧"వాయవనై యల్లతు వాౘ్త్తాతు" ఎన్ఱు ప్రథమపర్వనిష్ఠర్ భగవద్విష యమల్లతు మఱ్ఱోరు విషయత్తైయేత్తాతాప్పోలే, ఇవర్కళుమ్ వకుత్తవిషయమొళ్ళియ మఱ్ఱొన్ఱై యేత్తాతపడి. అవర్కళుక్కు వ్యావృత్తమ్ దేవతాన్తరమ్; ఇవర్కళుక్కు భగవద్విషయమ్. ౨"నావకారియమ్" ఎన్ఱవర్కళిఱే ఇవర్కళ్. (మనసా) ౩ "మనఃపూర్వో వాగుత్తరః" ఎన్గిఱ నియమమిల్లైయాయిఱ్ఱి వర్కళుక్కు. వాయ్తిఱక్క ఇవ్విషయత్తిలల్లతు వాయ్తిఱవా తాప్పోలే నెఞ్జుక్కుమ్ విషయ మతువల్లతిల్లైయాయిఱ్ఱివర్క ళుక్కు. తిరుక్కోట్టియూర్నమ్బియై "ఉమక్కుధ్యాన త్తుక్కువిష యమేతు?" ఎన్ఱుకేట్టపిన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయై నినైప్పతు. (వాచా-మనసా వపుషాచ) ఎన్ఱు-కరణఙ్గళుక్కుత్తని త్తనియుణ్డాన ప్రావణ్యమ్ శొల్లుకిఱతు. (యుష్మత్పాదారవిన్దయుగళంభజతామ్) ఇవర్కళ్ † వేప్పఙ్గుడినీరిరుక్కుమపడి. ఇవ్వాత్మావుక్కు వకుత్తశేషి

౧॥౧-తి-౧౧. ౨॥పె-ఆ-తి-౪-౪.౧. ౩॥య-వే-కాం-౭, ప్ర-౫,పం-౩.

† వేప్పఙ్గుడినీర్ - వేప్పమ్బట్టైకషాయమ్; ఇతువ్యఙ్గ్యోక్తి.

యాన దేవరుడైయ, నిరతిశయభోగ్యమాయ్ శేర్ త్తియక్కై యుడైత్తాన తిరువడికళై ప్రాప్యమాకవుమ్ ప్రాపకమాకవుమ్ నిరన్తరమాక సేవిక్కుమవర్కళుడైయ. ౧ “నిత్యంయదీయ చరణౌ శరణంమదీయమ్” ఎన్ఱు - ఆచార్యన్తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమెన్నుమత్తై పరమాచార్య రరుళిచ్చెయ్తారిఱే. తిరువడికళై వాక్కాలే భజిక్కై యావతు- తద్వైలక్షణ్యత్తై ప్పుకళుకై ; మనస్సాలే భజిక్కైయావతు - తిరువడికళై నెఞ్జాలేనినైక్కై ; శరీరత్తాలే భజిక్కైయావతు - * ప్రణామాదిక్కు విషయ మాక్కుకై. (పాదానుచిన్తనపరస్సతతంభవేయమ్) అవర్కళ్ దేవరుడైయ తిరువడికళై అనవరతానుసన్ధానమ్ పణ్ణుమాప్పోలే, ఇవ్వనుసన్ధానమ్ కాదాచిత్కమాకైయన్ఱిక్కే నిత్యమాక వేణుమెన్గిఱతు. అనుచిన్తనమ్-అనుస్యూతంచిన్తమ్ ఎన్ఱుకొళ్ళుమ్మ్బోతు,సతతశబ్దమ్ సఙ్గతమాకాతు; (అను) హితార్థత్తిలేయాయ్, ౨ “కృష్ణానుస్మరణమ్ ఎన్గిఱవిడత్తిఱ్పోలే తద్విషయశేషత్వానుసన్ధానత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. 3 “ఉన్ఱన్ తొణ్డర్కళుక్కే అన్బుఱ్ఱిరుక్కుమ్బడి ఎన్నై యాక్కియఙ్గాట్పడుత్తే” ఎన్ఱవర్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. ఇవర్క్కు వ్విషయత్తిలుణ్డాన భావబన్ధత్తి లూఱ్ఱమ్, అవర్ చరమత్తిలేప్రార్థిక్కై, ప్రథమత్తిలే ప్రార్థిక్కుమ్బడియాయిఱ్ఱు. 3.

౧॥ స్తోత్రరత్నమ్-౨ ౨॥ వి-పు-౨-౬-౩౭౪.
౩॥ రా-నూ-౧౦౭.

తాత్పర్యము:– ఓ! యతిసార్వభౌమా! దేవరవారియొక్క పరమభోగ్యమైన శ్రీపాదద్వంద్వమును, స్తుతించియు ధ్యానించియు నమస్కరించియు ఇట్లు కరణత్రయముచే సకలవిధ కైఙ్కర్యములనుఁజేయుచున్న, కూరత్తాళ్వాను, తిరుక్కురుకైప్పిరాన్‌పిళ్ళాను మొదలగు పూర్వాచార్యుల శ్రీపాదములను నేననవరతము ధ్యానించి తదేకపరుఁడనయ్యెదనని తమకు ఎమ్బెరుమానార్ల సంబన్ధముకలవారియందుఁ బ్రావణ్యమును గోరుచున్నారు.

అవ.– ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళుక్కు ఇప్పడి అవినాభూతరాయ్ అవర్రైయల్లతఱియాత కూరత్తాళ్వాన్‌పోల్వారుడైయ తిరువడికళిలే శేషత్వత్తైయుమ్ ప్రార్థిత్తరుళి,అవర్‌కళ్ళవిలూఱ్ఱత్తాలే, అవర్‌కళుకన్విషయమాన ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళిలే కరణత్రయముమ్ ప్రవణమామ్బడిపణ్ణియరుళ వేణుమెన్ఱు అవర్రై ప్రార్థిత్తరుళుకిఱార్.

నిత్యం యతీన్ద్ర తవ దివ్యవపుస్స్మృతౌ మే
సక్తం మనో భవతు వాగ్గుణకీర్తనేఽసౌ।
కృత్యం చ దాస్యకరణేతు కరద్వయస్య
వృత్త్యన్తరేఽస్తు విముఖం కరణత్రయంచ॥ ౪॥

అర్థము.—యతీన్ద్ర – ఓ! యతిసార్వభౌమా! మే – నాయొక్క, మనః – మనస్సు, తవ – దేవరవారియొక్క, దివ్య, వపు, స్స్మృతౌ – అప్రాకృతమైన తిరుమేనియొక్క, స్మరణమందు, నిత్యమ్ – ప్రతిదినమును, సక్తమ్ – ఆసక్తికలది, భవతు – అగుఁగాత; అసౌ – ఈ, వాక్ – వాగిన్ద్రియము, తవ – దేవరవారియొక్క, గుణ, కీర్తనే – గుణములను, స్తుతించుటయందు, సక్తమ్ – ఆసక్తమై, భవతు – అగుఁగాత; కరద్వయస్య – రెండుచేతులయొక్క, కృత్యంచ– వ్యాపారములను, తవ – దేవరవారికి, దాస్య, కరణే– కైఙ్కర్య

ముంజేయుటయందు, సక్తమ్ - ఆసక్తము, భవతు - అగుంగాత; కరణత్ర యంచ - మూడుకరణములను, వృత్త్యన్తరే - వ్యాపారాన్తరమందు, విముఖమ్ - పరాఙ్ముఖము, అస్తు - అగుంగాత. ౪

వ్యా.— (నిత్యంయతీన్ద్రేత్యాది) (మే - మనః - తవదివ్యవపుస్సృతౌ - నిత్యమ్-సక్తమ్ - భవతు) అనాదికాలమ్ ఇతరవిషయఙ్గళిలే పట్రికిప్పోన్ద వెన్నుడై యమనస్సానతు, దేవరుడైయ దివ్యమఙ్గళ విగ్రహత్తిలే సర్వకాలముమ్ మణ్డివిషయాన్తరస్మరణత్తుక్కాళాకాతపడి నన్దాకచ్చేయ్‌వతాకవుమ్. ౧"ఉన్దన్ మెయ్యిట్పేఅఙ్గియ శీరన్ది వేణ్డిలన్" ఎన్గిఅపడియే - మనస్సుక్కు శుభాశ్రయమాన అవలమ్బనమ్ దేవరుడైయ దివ్యమఙ్గళ విగ్రహమేయాకవేణుమెన్గై. (వాగ్గుణకీర్తనేసా) ఇతుక్కుమున్బు దుర్విషయఙ్గళై జల్పిత్తుప్పోన్దవాక్కు, దేవరుడైయ కల్యాణగుణఙ్గళై వర్ణిత్తుక్కొణ్డు పేశుకైయిలే సక్తమాకవేణుమెన్గై. (కృత్యంచేత్యాది) అన్యవిషయఙ్గళుక్కు నిహీనవృత్తిశెయ్‌తుపోన్దకైకళిరణ్డుక్కుమ్ కృత్యమ్, దేవరుడైయ తిరువడికళిల్ నిత్యకైఙ్కర్యమావతాక. (వృత్త్యన్తరేస్తు విముఖమిత్యాది) దేవర్ విషయత్తిలేకరణత్రయముమ్ అభిముఖమానాలుమ్ విషయాన్తరఙ్గళిల్ వైముఖ్యమిల్లాతపోతు ఇతు నిలై నిల్లాతెన్దుపార్‌త్తు, పుఅప్పాచ్చానవైలక్షణ్యత్తై యుడైయ హేయవిషయఙ్గళై నినైక్కైక్కొల్లుకై తొణ్ణుకైయాకిఱ వ్యాపారత్తిల్ నిన్దుమ్ కరణత్రయ

౧॥ రా-నూ-౧౦౪.

ముమ్ ముఖమ్ మాఉవతాక. ఇత్తాల్ - ౧" నైయుమ్ మనముణ్ కుణజ్గళై యున్ని" ఇత్యాదిప్పడియే-కరణత్రయత్తుక్కుమ్ ఎమ్బెరుమానార్ విషయత్తిల్ ప్రావణ్యత్తై ఇతరనివృత్తిపూర్వకమాక ప్రార్థిత్తరుళి నారాయిన్. ౪.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామీ! ఇదివఱలో అన్నపానాది విషయాన్తరములందాసక్తమైన నామనస్సు ఇకమీఁద దేవరవారియొక్క అప్రాకృత దివ్యమంగళ విగ్రహమును ధ్యానించునట్లును, దుర్విషయములను వ్యవహరించి కాలమును వ్యర్థముగఁ బోగొట్టిన నావాక్కు ఇఁకమీఁద దేవరవారి కల్యాణగుణములను బొగడునట్లును, చేయరాని వ్యాపారములను జేసి దగ్ధప్రాయములగు నా చేతులు ఇఁకమీఁద దేవరవారి చరణారవిందములందుఁ గైఙ్కర్యముఁజేయునట్లును, ఇట్లు మనోవాక్కాయములు మూఁడును విషయాన్తరములనువదలి దేవరవారియందే తత్పరములగునట్లు ప్రార్థించుచున్నారము. ఈప్రార్థనను దేవరవారే నెరవేర్చవలయునని ఎమ్బెరుమానార్ల విషయమందు తమకుభక్తిని ప్రార్థించుచున్నారు. ౪

అవ.—"ఎమ్బెరుమానే శేషియుమ్ ఉపాయముమ్ ఉపేయముమెన్ఱు శాస్త్రజ్గళ్ శొల్లానిఱ్క, నీర్ నమ్మైయుమ్ నమ్ముడైయారైయుమ్ శేషికళు ముపాయభూతరుమాక చ్చొల్లానిన్ఱీర్, అతెన్గొణ్డు నీర్ శొల్లుకిఱతు"ఎన్ఱుఎమ్బెరుమానార్ క్కు నినైవాక; సకలశాస్త్రసారమానతిరుమన్త్రమ్ ఇతుక్కుమూలప్రమాణమ్, అతిల్ ప్రతిపాదిక్కిఱ అర్థత్తుక్కు అనురూపమాననిష్ఠైయైయుమ్ తత్ఫలమాన దేవర్ తిరువడికళి లనుభవత్తైయుమ్ తన్దరుళవేణుమెన్ఱు అపేక్షిక్కిఱార్.

౧॥ రా-నూ-౧౦౨.

అష్టాక్షరాఖ్యమనురాజపదత్రయార్థ
నిష్ఠాం మమాఽత్ర వితరాఽద్య యతీన్ద్ర నాథ।
శిష్టాగ్రగణ్యజనసేవ్యభవత్పదాబ్జే
హృష్టాఽస్తు నిత్య మనుభూయ మమాఽస్య బుద్ధిః॥

అర్థము.—యతీన్ద్ర - ఓ! యతిశ్రేష్ఠులైనవారా! నాథ - ఓ! స్వామీ! మమ - నాకు, అత్ర-ఈలోకమందే, అద్య- ఇప్పుడే, అష్టాక్షరాఽఽఖ్య, మనురాజ, పదత్రయా, ఽర్థ, నిష్ఠామ్-అష్టాక్షరమని పేరుగల, మంత్రములలో శ్రేష్ఠమైన తిరుమన్త్రముయొక్క, మూఁడుపదములయొక్క,అర్థములందు, స్థితిని,వితర - ఒసంగుము. అస్య - ఈ, మమ - నాయొక్క, బుద్ధిః - జ్ఞానము, శిష్టా, ఽగ్రగణ్యజన, సేవ్యభవ, త్పదాబ్జే - శిష్టులలోఁ బ్రధానులైనజనులచేత, భజింపఁదగిన, దేవరవారియొక్క, చరణారవిందములను, అనుభూయ - అనుభవించి, నిత్యమ్ - ప్రతిదినము, హృష్టా - సంతుష్టము, అస్తు - అగుఁగాత. ౫.

వ్యా.—(అష్టాక్షరేత్యాది) ౧ "ఓమిత్యేకాక్షరమ్। నమఇతి ద్వేఅక్షరే। నారాయణాయేతిపఞ్చాక్షరాణి। ఇత్యష్టాక్షరంఛన్దసాగాయత్రీచేతి" ఎన్ఱు- తిరుమన్త్రమ్ ఎట్టు త్తిరువక్షరమాయ్ మూన్ఱు పదమాయిరుక్కు మెన్నుమిడమ్ శ్రుతిసిద్ధమిఱే. మనుశబ్దమ్ - మన్త్రవాచి. మనురాజమెన్ఱతు - మన్త్రరాజమెన్ఱపడి. తిరుమన్త్రత్తుక్కురాజానాకై యావతు- వేదఙ్గళుమ్ ఋషికళుమ్ వైదిక పురుషర్ కళుమ్ ఏకకణ్ఠమాక పరిగ్రహిక్కైయాలుమ్, అర్థపూర్త్తియాలుమ్, తానే స్వతన్త్రమాయ్ కొణ్డు

౧॥ నారాయణోపనిషది.

సకల ఫలజ్ఞళై యుమ్ కొడుక్కవల్ల క్కై యాలుమ్, ఉపాయా న్తరసహకారియాకై యాలుమ్, తన్నై యొழிన్ద వ్యాపకావ్యాపక సకలభగవన్మన్త్రజ్ఞళిలుమ్ ఉత్కృష్ట మాయిరుక్కై. పదత్రయ జ్ఞళిల్ అర్థమావతు-ఆత్మావినుడైయ అనన్యార్హ శేషత్వమ్, అనన్య శరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమ్, ఇవై కళుమ్; తత్ప్రతియోగియాన సర్వేశ్వరనుడైయ శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వజ్ఞళుమ్. అనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకార త్రయముమ్, తద్విషయత్తిల్పోలే తదీయవిష యత్తిలుముణ్డాయిరుప్పతు; ఆకైయితే, తిరుమన్త్రజ్ఞల్ల తిరుమజ్ఞై యాధ్యావమ్ ౧ "నిన్ఱ తిరువెట్టెழுత్తుమ్ కఱ్ఱునాన్-ఉఱ్ఱతు మున్నడియార్క్కడిమై" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు. ఇప్పడి సామాన్యేన తదీయర్క్కెల్లామ్ తత్సమ్బన్ధమూలమాక శేషిత్వాదికళుణ్డాకైయాలే, తదీయవిషయమాయ్ నిర్హేతుక మాక అడియిలేతన్నై యజ్గీకరిత్తరుళి ఇవ్వవస్థాపన్నాక్కినస్వా చార్య విషయత్తిలుమ్ శేషిత్వాది కళనుసన్ధిక్క కుక్కైయిల్లై; ఆకైయాల్, పదత్రయత్తిలుమ్ శొల్లుకిఱవర్థజ్ఞళిల్ చరమపర్వప ర్యన్తమాననిష్ఠై యై, ఇతిలపేక్షైయుడైయవడియేనుక్కు, ఇవ్వ ర్థత్తిల్ రుచియుడైయారై క్కిడైయాత విభ్విభూతియిలే యి ప్పోతే తన్నరుళవేణుమ్. పెరువిడాయ్ప్పట్టు " తణ్ణీర్ తణ్ణీర్ " ఎన్ఱు తుడిక్కుమవనుక్కు, ఇవ్విడత్తిలే ఇప్పోతే విడాయ్ తీర్క్క వేణుమితే. "నీర్ నమ్మెయపేక్షిత్తాల్ ఇప్పడి ఉమ్ముడైయవపేక్షి

౧॥ తి-మొ-౮-౧౦-౩.

తమ్ శెయ్య వేణ్డుమ్ హేతువేఱ్?" ఎన్న ; శోల్లుకిఱతు - (నాథ) ఎన్ఱు. ఇత్తలైయిల్ శోల్లలావతోరు హేతువిల్లై, ఇవ్వాత్మావుక్కు వకుత్త శేషియాన దేవర్ "ఇతు నమ్ముడైయతన్ఱో" ఎన్ఱు ఇస్సమ్బన్ధమే హేతువాక చ్చెయ్ తరుళవేణుమెన్గై. (శిష్టేత్యాది) శిష్టరాకిఱార్ - జ్ఞానానుష్ఠానపూర్ణరాయ్ కణ్ణశీవర్‌గళ్ ప్రాప్యరుచియైయుడైయవర్ కళ్. అవర్ కళుక్కు అగ్రగణ్యరాకిఱార్ - కూరత్తాళ్వాన్ పోల్వార్; ఇప్పడియిరున్దుళ్ళవర్ కళాలే నిరన్తరమను భవిక్కప్పడానిఱ్పతాయిరుక్కిఱ, వకుత్త శేషియాన దేవరుడైయ పరమభోగ్యమాన తిరువడికళై, ఇన్ద ప్రాప్యమ్ శెఱావిడిల్ తరియాతపడియాన విన్దవెన్నుడైయ బుద్ధియానతు, యథామనోరథమనుభవిక్కుక్కళిప్పతాక. ౧ "ఉనతడిపోతిలొణ్ శీరామ్ తెళితేనుణ్డమర్ న్దిడవేణ్డి నీ పాలతువే - పోన్దతెన్నెఞ్జెన్నుమ్ పొన్వణ్డు" ఎన్ఱవర్థత్తై ప్రార్థిత్తపడి. ౫.

తాత్పర్యము.—యతిసార్వభౌములైన ఓ! స్వామీ! నేను, స్వస్వాతన్త్ర్యాన్య శేషత్వములను, స్వరక్షణమందుస్వాన్వయమును సాంసారిక విషయానురాగమునను సవాసనముగ వదలి, తిరుమంత్రములోఁ బదత్రయముచేఁ జెప్పఁబడుచుండు ననన్యార్హ శేషత్వ అనన్యశరణత్వ అనన్యభోగ్యత్వములందే నిరతుండగునట్లును వేదములనే ప్రధాన ప్రమాణముగా నొప్పుకొని, అందులో నిర్ణయించి చెప్పఁబడినట్లాచరించుచున్న ఆస్తికాగ్రేసరులలో ముఖ్యులైన కూరత్తాళ్వాను మొదలైనవారిచే నాశ్రయింపఁదగిన దేవరవారి శ్రీపాదపద్మములను సంతతము ధ్యానించి కృతార్థుఁడ నగునట్లును దేవరవారను గ్రహింపవలయును. ౫.

౧॥ రా-నూ-౧౦౦.

అవ.— "ప్రాప్యరుచియైయుడైయరాయ్ పుఱమ్బుళ్ళభోగ్యజ్గళిల్ నశైయఱ్ఱ కూరత్తాఴ్వాన్ పోల్ వారన్ఱో నమ్మై యనుభవిక్కుమవర్కళాకచ్చొన్నీర్, అవర్కళైప్పోలేయుమక్కు అవ్వైయిరణ్డుముణ్డో?" ఎన్న; ఏకదేశముమ్ ప్రాప్యరుచియఱ్ఱిరుక్కిఱపడియైయుమ్, ఇతరవిషయరుచి కొఴున్దువిట్టువళరుకిఱపడియైయుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, ఇవ్వైయిరణ్డుక్కుమడియాన పాపత్తై ప్పోక్కి యరుళవేణుమెన్ఱు ప్రార్థిక్కిఱార్.

అల్పాఽపి మే న భవదీయపదాబ్జభక్తి
శ్శబ్దాదిభోగరుచి రన్వహ మేధతే హా ।
మత్పాపమేవ హి నిదాన మముష్య నాఽన్య
త్తద్వారయాఽఽర్య యతిరాజ దయైకసిన్ధో ॥ ౬ ॥

అర్థము —యతిరాజ - ఓ! యతిపతీ! మే - నాకు, భవదీయ, పదాబ్జభక్తిః - దేవరవారిదైన, చరణారవిందములలోఁ, భక్తి, అల్పాఽపి - ఇంచుకేనియు, న - లేదు. అన్వహమ్ - ప్రతిదినమును, శబ్దాది, భోగరుచిః - శబ్దము మొదలగు,విషయములయొక్క, అనుభవమందుఁ, ప్రీతి, ఏధతే-వర్ధిల్లుచున్నది. హా - కట్టా. అముష్య - దీనికి, నిదానమ్ - కారణము, మత్పాపమ్‌ఏవ - నాయొక్క పాపమే (యగుచున్నది). అన్యత్ - వేఱొకటి, న - (కారణము) కాదు. దయైకసిన్ధో - దయాగుణమునకుఁ ప్రధానసముద్రమైనవాఁడా! ఆర్య - ఓ! పూజ్యుఁడా! తత్ - (నాయొక్క) ఆపాపమును, వారయ - పోఁగొట్టుము. ౬

వ్యా.— (అల్పాపిమేనేత్యాది) (భవదీయపదాబ్జభక్తిః - అల్పాపిమేన) దేవర్ తిరువడిత్తామరైకళిల్ పూర్ణభక్తియిల్లాత

మాత్రమన్ఱిక్కే, అత్యల్పభక్తియుమ్, ఇతరవిషయచపలనాన వెనక్కిల్లై. ఆనుకూల్యలేశమిల్లైయానాలుమ్ ప్రాతికూల్యనివృత్తి తానుణ్డాకిలుమామిత్తే, అతువుమిల్లైయెనక్కెన్గిఱార్ (శబ్దాదీత్యాది) దేవరీర్ తిరువడికళిలనుభవత్తుక్కు విరోధియాన శబ్దాదివిషయానుభవశ్రద్ధై నాడోఱుమ్ వర్ధిష్ణువాయ్చ్చెల్లానిన్ఱతు, ఐయో!. ఇత్తాల్ - తృతీయపదార్థనిష్ఠావిరోధిశొల్లిఱ్ఱు. ఇవ్విరణ్డుక్కు మడియే తెన్న (అముష్య-నిదానమ్-మత్పాపమేవహి) ఎన్గిఱార్; ప్రాప్తవిషయప్రావణ్యాభావత్తుక్కుమ్ అప్రాప్తవిషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ కారణమ్, పాపియాన వెన్నుడైయ దుష్కర్మమిత్తే. అవధారణత్తాలే- హేత్వన్తరత్తైక్కళిక్కిఱతు. హిశబ్దమ్-ఇవ్వర్థత్తినుడైయ ప్రసిద్ధియైచ్చొల్లుకిఱతు. (నాన్యత్) ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమితుక్కు హేతువన్ఱు, అవన్ ఉజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణుకిఱవనాకైయాలే. "ఉమ్ముడైయ కర్మదోషత్తాలే వన్దతాకిల్ నమ్మాల్ శెయ్యలావతుణ్డో?" ఎన్న; ఎన్! శెయ్యలావతిల్లైయో? అత్తై అడియేనళవిల్ కిట్టాతపడి తక్కైన్దరుళవేణుమ్. "నామతుక్కు శక్తరో?" ఎన్న (ఆర్య) శెయ్యుమ్విరకతికైక్కు త్తక్కవఱినిల్లైయో? (యతిరాజ) అఱిన్దపడి శెయ్యవల్ల శక్తియిల్లైయో?-జితేన్ద్రియరాన సన్న్యాసికళుక్కు త్తలైవరాకైయాలే అభిమానాన్తర్భూతరుడైయ పాపత్తైప్పోక్కుకైక్కు శక్తియిల్ కుఱైయిల్లై. (దయైకసిన్ధో) అన్దజ్ఞానశక్తికళై రక్షణోపయోగియాకనడత్తుమ్ కృపై

క్కుమ్ సజ్కోచముణ్డో?. ౧ "అస్యదయైకసిన్ధోః" ఎన్ను విశేష
ణ్ఙ్గళ్ ఆజ్ఞ్గళాల్ పడుమ్పడియన్రో కృపాప్రాచుర్యమ్. ఏకశబ్దత్తాలే-
గుణాన్తరజ్గళ్ తడవిప్పిడిక్కవేణ్డుమ్పడి శోల్లుకిఱతు. ౬.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామీ! పరమప్రాప్యమైన దేవరవారి శ్రీపాద
మందించుకైన భక్తిలేనివాఁడనై యున్నాఁడను, ఇట్లానుకూల్యము లేకపోవుట
యేఁగాక ప్రాకృతభోగములలోరుచికలవాఁడనైయుండెదను. నాయొక్క పాప
మే, ఈప్రాతికూల్యమునకుఁగారణముగాని మఱియొకటికాదు. దేవరవారు నా
యందుఁ దయచేసి యాపాపములను దొలఁగింపవలయును. ౬.

అవ.— ఇప్పడి యెమ్బెరుమానార్ తిరువడికళిల్ ప్రేమాభా
వత్తుక్కుమ్ ఇతరవిషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ హేతువాన పాపత్తై
ప్పోక్కియరుళవేణుమెన్ను ప్రార్థిత్తవర్, మీళవుమ్, పదత్ర
యార్థనిష్ఠావిరోధికళాయ్ అనాదికాలమేపిడిత్తు ప్పణ్ణిపోన్ద వక్ర
త్యకరణ భగవదపచారాదికళుమ్ ఇప్పోతుపణ్ణిప్పోరుకిఱ గురు
మన్త్ర దేవతా పరిభవాదికళుమ్ తుడక్కమానవఱ్ఱై అనుస
న్ధిత్తు, "ఇప్పడి దోషభూయిష్ఠనాన నాన్ దేవర్ తిరుమున్నే
కూశాతేనిన్ను ఇత్తైవిణ్ణప్పమ్ శెయ్తేన్" ఎన్ను భీతరాయ్, తమ్ము
డైయ మహాఖ్యత్తై యనుసన్ధిత్తరుళుకిఱార్ మేల్ నాలుశ్లోకత్తాలే.

వృత్త్యా పశుర్నరవపుస్త్వహమీదృశోఽపి
శ్రుత్యాదిసిద్ధనిఖిలాత్మగుణాశ్రయోఽయమ్ ।
ఇత్యాదరేణ కృతినోఽపి మిథః ప్రవక్తు
మద్యాపి వఞ్చనపరోఽత్ర యతీన్ద్ర వర్తే ॥ ౭॥

౧॥ కూరత్తాళ్వానరుళిచ్చెయ్త తనియన్.

అర్థము.—యతీన్ద్ర - ఓ! యతిచక్రవర్తీ! అహంతు - నేనో, వృత్త్యా - వ్యాపారముచేత, పశుః - పశుప్రాయుఁడను. నరవపుః - మనుష్యశరీరముకలవాఁడుగాను నున్నాఁడను. ఈదృశః అపి - ఇట్టివాఁడనయినప్పటికిని, అయమ్ - ఈమణవాళమామునులు, శ్రుత్యాదిసిద్ధ నిఖిలాత్మగుణాశ్రయః - వేదము మొదలగు గ్రంథములలో నిర్ణీతంబులైన సమస్తాత్మగుణములకు నాశ్రయభూతులు, ఇతి - అని, ఆదరేణ - ప్రీతితో, కృతినః అపి-(భగవత్సమ్బన్ధమను) భాగ్యముగలవారును, మిథః-ఒకరికొకరు, ప్రవక్తుమ్- చెప్పునట్లు, అత్ర-ఈలోకమందు, అద్యఅపి - ఇప్పుడును, వఞ్చనపరః - మోసకాఁడనై, వర్తే - ఉన్నాఁడను. ౭.

వ్యా.—(వృత్త్యాపశురిత్యాది) శాస్త్రాభ్యాసాదికళుక్కు యోగ్యమాన మనుష్యజన్మత్తిలే పిఱన్దాలుమ్, తద్విరుద్ధమాన వృత్త్యాదికళిలే తన్దైయఱ నడన్దాలుమ్, నరసామ్యముమ్ పశుసామ్యముమ్ తమక్కుణ్డాకవనుసన్ధిక్కిఱార్. (వృత్త్యాపశుః) ఎన్నుడైయ వృత్తియైప్పార్త్తాల్, జన్యజనక విభాగమఱ వర్త్తిక్కుమ్ పశు వృత్తియోడొక్కుమ్. (నరవపుః) ఎడుత్తవుడమ్బైప్పార్త్తాల్, శాస్త్రవశ్యమాన మనుష్యశరీరమాయిరుక్కుమ్. తుశబ్దత్తాలే-మనుష్యశరీరపరిగ్రహమ్పణ్ణివర్త్తిక్కుమ అల్లాతారిల్ తమక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియైచ్చొల్లుకిఱార్. (ఈదృశోఽపి) కీழ்చ్చొన్నపడియే యుడైయనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్. తమ్ముడైయ దోషప్పరప్పుక్కుప్పాశురమిడప్పోకామైయాలే-ఇప్పడిప్పట్టవనెన్ఱిఱార్. నమ్ముడైయదోషమితువానపిన్బు నామివ్విషయత్తైక్కిట్టుకై అయుక్తమెన్ఱు కైవాఙ్గవేణ్డియిరుక్క, అతుశెయ్యాతవళవన్ఱిక్కే, "ఇవనైప్పోలే ఆత్మగుణపూర్ణనిల్లై, ఆకైయాల్

ఇవ్విషయత్తైక్కిట్టిప్పరిమాఱుకైక్కు ఇవన త్తనై అధికారికళిల్ త్తలై”
ఎన్ఱు అఱివిల్ తలైనిన్ఱవర్కళెల్లామ్ తజ్గళిల్ లేకకణ్డారాయ్ ప్రీతి
క్కుప్పోక్కువిట్టు ప్పుకళుమ్పడియన్ఱో ఇప్పోతుమ్ వఞ్చనపర
నాయ్ క్కొణ్డు అడియేన్ వర్తిక్కిఱతు. (యతీన్ద్ర!) రోగనివర్తక
నాన భిషక్కైప్పెఱ్ఱిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ నోయిల్ కైయిలే
తుకైయుణ్ణుమ్ వ్యాధిగ్రస్తనైప్పోలే, ఆశ్రితదోషజ్గళై క్కళై
క్కైక్కు శక్తరాన దేవరైప్పెఱ్ఱిరుక్కియవడియేన్ ఇద్దోష
సాగరత్తిలే కిడన్దుఴన్ఱుకై ప్రాప్తమో పిరానే! ఎన్గిఱార్. ౭.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతిపతే! నేను, శాస్త్రమందుఁ జెప్పఁబడిన సత్కర్మముల ననుష్ఠించుటకుఁ దగిన మనుష్యశరీరమును వహించియున్నను, ఆసత్కర్మముల నేమియు ననుష్ఠింపక పశుప్రాయుఁడనై యున్నాఁడను. ఇట్టి దుర్మార్గుఁడ నయినప్పటికిన్ని, మహాత్ములందఱు, “ఈ మణవాళమామునులు మంచియాత్మగుణసంపన్నులు” అని పరస్పరము చెప్పుకొని కొనియాడునట్లు మిక్కిలి మోసకాఁడనై యున్నాఁడను. ౭.

దుఃఖావహోఽహ మనిశం తవ దుష్టచేష్ట
శ్శబ్దాదిభోగనిరత శ్శరణాగతాఖ్యః।
త్వత్పాదభక్తఇవ శిష్టజనౌఘమధ్యే
మిథ్యాచరామి యతిరాజ తతోఽస్మి మూర్ఖః॥౮॥

అర్థము.—యతిరాజ - ఓ! ఎమ్పెరుమానార్లా! శరణాగతాఖ్యః -(దేవరవారిని) శరణముజొచ్చిన వాఁడని పేరుగల, - అహమ్ - నేను, అనిశమ్ - సర్వకాలమును, దుష్టచేష్టః - దుర్వ్యాపారముకలవాఁడనై, శబ్దాది, భోగ, నిరతః - శబ్దము మొదలగు విషయములయొక్క, అనుభవమందు, మిక్కిలి యాసక్తికల

వాఁడనై, తవ - దేవరవారికి, దుఃఖావహః - దుఃఖమును గలుగఁజేయువాఁడనుగ (నున్నాను). (అయినను) శిష్టజనౌఘమధ్యే - శిష్టజనులసమూహము యొక్క నడుమన, త్వత్పాదభక్తఃఇవ - దేవరవారి శ్రీపాదములందు భక్తిగలవానివలె, మిథ్యా - కృత్రిమముగా, చరామి - తిరుగుచున్నాఁడను. తతః - గనుక, మూర్ఖః - జ్ఞానహీనుఁడను, అస్మి - అగుచున్నాఁడను. ౮.

వ్యా.—(దుఃఖావహోఽహమిత్యాది) (అహమ్ - తవ - అనిశమ్ - దుఃఖావహోఽభవామి) దేవర్ తిరువడికళిల్ శేషత్వమే నిరూపకమాగ్వుడియానస్వరూపత్తైయుడైయ నాన్ ఇవ్వాత్మావుక్కు వకుత్తశేషియాన దేవరీరుక్కు ఇడైవిడామల్ హర్షావహనాయ్ పోర వేణ్డియిరుక్క, అతు శెయ్యాతవళవన్త్రిక్కే, తద్విరుద్ధమాక దుఃఖావహనాయ్ క్కొణ్డు పోరానిన్తేన్. ఇతెన్నుడైయ ప్రథమపదార్థనిష్ఠై యిరున్దపడి. (దుష్టచేష్టః) దయాగుణపూర్ణరుమ్ † ఏఱిట్టుప్పార్క్క * వరువరుక్కుమ్పడి దుర్వృత్తియేయాయిన్ఱుచ్చెయ్తుపోరువతు.(శబ్దాదిభోగనిరతః) దేవరీర్ తిరువడికళిల్ కైఙ్కర్యత్తుక్కు ఇట్టుప్పిఱన్దవైత్తు, అతుక్కువిరుద్ధమాన శబ్దాదివిషయానుభవత్తిలే ఒరుసర్వశక్తియాలుమ్ విడువిక్కవొణ్ణాతపడి మిక్కవుమ్ ప్రవణనాయ్ పోరుమవన్. (శరణాగతాఖ్యః) శరణాగతనెన్ఱుపేర్ మాత్రమేయుళ్ళతు. అతిలుమ్ నిష్ఠైయిల్లైయెన్నై. ఇత్తాల్-మధ్యమపదార్థనిష్ఠాహానిశొల్లుకిఱతు. (శబ్దాదిభోగనిరతః)ఎన్నైయాలే-తృతీయపదార్థనిష్ఠైయిల్లైయెన్నుమిడమ్

† ఎఱిట్టు ? * అరువరుక్కై-కుత్సిక్కై; హేయమాకనినైక్కై.

శొల్లిన్ఱు; ఇతరవిషయప్రవణనాయ్ దుష్టచేష్ట నాకైయాలే ఇవనైక్కైక్కొళ్ళప్పోకిఱతిల్లై, శరణాగతనెన్నుమ్ పేరిట్టిరుక్కైయాలే కైవిడప్పోకిఱతిల్లై. ఇప్పడితళ్ళవుమ్ కొళ్ళవుమ్పోకాతే యిరుక్కిఱ అవివనై నామెఙ్ఙ శెయ్వతెన్ఱు పుణ్పడుమ్పడి యిరుక్కైయాలే నిత్యదుఃఖావహనెన్నై. (త్వత్పాదభక్త ఇవశిష్టజనౌఘమధ్యఇత్యాది) నమ్పడి యితువానాల్ నమక్కుమివ్విషయత్తుక్కుమెన్న శేర్త్తియుణ్డుఎన్ఱు నడుఙ్గిక్కిడక్కవర్త్తిక్కవేణ్డియిరుక్క, అతుశెయ్యాతే, దేవరీర్ తిరువడికళిల్ పారమార్థిక ప్రేమయుక్తరాన విలక్షణర్ తిరళుక్కుళ్ళే నానుమొరువనాకప్పుక్కు, ప్రేమలేశమఱ్ఱిరుక్క, దేవరీర్ తిరువడికళిల్ ప్రేమ పరిపూర్ణరైప్పోలే కృత్రిమమాక చరియానిన్ఱేన్. (తతోऽస్మిమూర్ఖః) నిస్నేహనాయిరుక్కచ్చెయ్తే స్నేహయుక్తరైప్పోలే అనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళై ఆశైప్పడువతు అర్థిప్పతాయ్కొణ్డు కృత్రిమమాకవర్త్తియానిన్ఱేనెన్పతుయాతొన్ఱాలే, అత్తాలే మూర్ఖనాకానిన్ఱేనెన్గిఱార్.

తాత్పర్యము.—ఓ! రామానుజాచార్యా! నేను, దేవరవారికి శరణాగతుఁడనని పేరుపెట్టుకొని, చేయరానికృత్యములను జేసి విషయాసక్తుఁడనై యున్నందున, దేవరవారికి సంతతము దుఃఖమునే గలుగఁజేయుచున్నాఁడను. ఇంత దుర్వృత్తుఁడనైనను, భాగవతగోష్ఠిలో దేవరవారి కన్తరఙ్గభక్తునివలె నటింపించుచున్నాఁడను. ౮.

నిత్యం త్వహం పరిభవామి గురుం చ మన్త్రం
తద్దేవతామపి నకిఞ్చి దహో బిభేమి।

ఇత్థం శఠోఽప్యశఠవ ద్భవదీయసఙ్ఘే
హృష్ట శ్చరామి యతిరాజ తతోఽస్మి మూర్ఖః॥ ౯॥

అర్థము — యతిరాజ - ఓ! యతిసార్వభౌమా! అహమ్ - నేను, నిత్యమ్ - ప్రతిదినమును, గురుంచ- ఆచార్యునిని, మన్త్రంచ - మంత్రమును, తద్దేవతామపి - ఆమన్త్రముయొక్క దేవతను, పరిభవామి - అవమానముఁజేయుచున్నాఁడను. కించిత్-ఇంచుకయు, నబిభేమి - భయపడకనున్నాఁడను, అహో - మిక్కిలికష్టము; ఇత్థమ్ - ఈప్రకారముగ, శఠఃఅపి - దుర్మార్గుఁడనయినప్పటికిని, భవదీయసఙ్ఘే - దేవరవారిసంబన్ధుల గోష్ఠిలో, అశఠవత్ - దుర్మార్గుఁడు కానివానివలె (నుండి), హృష్టః - సంతోషించినవాఁడనై, చరామి - సంచరించుచున్నాఁడను. తతః - గనుక, మూర్ఖః - అజ్ఞానిని, అస్మి - అగుచున్నాఁడను. ౯

వ్యా.---(నిత్యంత్వహమిత్యాది) (నిత్యంత్వహం పరిభవామి గురుమ్) అహేతుకమాకవఙ్గీకరిత్తు స్వోపదేశత్తాలే తత్త్వజ్ఞానత్తైప్పిఱప్పిత్తు స్వరూపయాథాత్మ్యప్రకాశకమాన తిరుమన్త్రత్తైయుమ్ సార్థమాక ప్రసాదిత్తరుళి స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్ పుకురాతపడి ఇరవుపకల్ అవహితనాయ్ నోక్కిక్కొణ్డుపోరుమ్ ఆచార్యనరుళిచ్చెయ్తపడి అనుష్ఠియామైయాలుమ్, తదుపదిష్ట మన్త్రతదర్థఙ్గళై అనధికారికళుక్కు ఉపదేశిక్కైయాలుమ్, సర్వకాలముమ్ప్రతిక్షణమ్పరిభవియానిన్ఱేన్. అవ్వళవన్ఱిక్కే, (మన్త్రంచ-పరిభవామి) అనుసన్ధాతృక్కళుక్కు రక్షకమాకైయాలే మన్త్ర శబ్దవాచ్యమాయ్ సకలవేదాన్తసారమానతిరువష్టాక్షరత్తైయుమ్, ఆచార్యన్ అతుక్కరుళిచ్చెయ్త యథార్థత్తైయుమ్ మఱక్కై

యాలుమ్, అయథార్థత్తై అతుక్కర్థమాక నినైక్కైయాలుమ్, అర్థిత్తిరిక్కున్నప్పడి పరిభవియానిన్ఱేన్. అవ్వళవన్ఱిక్కే, (తద్దేవ తామపి-నిత్యమ్-పరిభవామి)అమ్మన్త్రత్తుక్కు శేషిత్వశరణ్యత్వ ప్రాప్యత్వవేషత్తాలే ప్రతిపాద్యనాన ఎమ్పెరుమానైయుమ్, తత్స మాశ్రయణత్తైప్పణ్ణ స్పృష్టజ్ఞళాన కరణత్రయత్తైయుమ్ తద్విష యత్తిల్ ప్రవణమాక్కామైయాలుమ్ తదితరవిషయజ్ఞళిలే ప్రవ ణమాక్కుకైయాలుమ్పరిభవియానిన్ఱేన్. (నకిఞ్చిదహోబభేమి) ఎప్పోతుమ్ ఉద్దేశ్యమాకవనుసన్ధిత్తు గౌరవిక్కత్తక్క గురుమన్త్ర దేవతైకళై అనవరతమ్పరిభవిత్తు ఇతువేయాత్తిరైయాయ్ప్పోరా నిన్ఱాల్, ఇతిలేయొరుశఙ్కైయుమ్ భయమిన్ఱిక్కేయిరానిన్ఱేన్.(ఇత్థం శఠోపి)మేలెన్నావన్ఱిక్కే ఉళ్ళ ఆరాయ్న్దుపార్త్తాల్ శఠనా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ (అశఠవద్భవదీయసఙ్ఘే హృష్టశ్చరామి) ఆచార్యవిషయత్తిలుమ్ అవనుపకరిత్త మన్త్రవిషయత్తిలుమ్ తత్ప్రతిపాద్యమాన దేవతావిషయత్తిలుమ్ ఉక్తక్రమమ్ తప్పా మల్ యథాప్రతిపత్తియోడే వర్త్తిక్కుమవర్కళాయ్ దేవరీరు డైయతిరువడికళిల్ సమ్బన్ధత్తైయిట్టే నిరూపిక్కప్పడుమవర్కళాన మహాత్మాక్కళ్నడువే, "గురుమన్త్రదేవతైకళళవిలివన్ తన్నై ప్రేమాతిశయముడైయవర్కళిలై" ఎన్ఱు తోన్ఱుమ్పడి నిరతిశయ హర్షయుక్తనాయ్క్కొణ్డు, హర్షత్తుక్కుప్పోక్కువిట్టు ఇతస్తతః సఞ్చరియానిన్ఱేన్. (తతః-మూర్ఖోస్మి) ఇప్పడిగురుమన్త్రాదికళై పరిభవిత్తు, అతిలొరుభయమిన్ఱిక్కే విలక్షణర్ నడువేపుక్కు,

"నానుమవర్కళిలేయొరువర్ ఎన్ను కణ్డవర్కళుక్కుత్తోన్ఱుమ్పడి † మశక్కుప్పరలిట్టుక్కళిత్తు త్తిరియానిన్ఱేన్ ఎన్నతు యాంతోన్ఱుణ్డో, అత్తాలే ఎన్నత్తనై మూర్ఖరిల్లైయెన్గిఱార్. ౯.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతివరా! నేను ఆచార్యులుపదేశించిన మార్గమందుండక యథేచ్ఛముగ సంచరించి గుర్వాజ్ఞాతిక్రమ మనెడు మహాపరాధమును జేసియు, వారుపదేశించిన మంత్రముయొక్క అర్థమును మఱచి యపార్థములను గల్పించియు, తత్ప్రతిపాద్యదేవత ననాదరించియు, ఇట్లు ధూర్తుఁడనై నిర్భయముగఁ దిరుగుచున్నాఁడను. ఇట్లయోగ్యుఁడయినప్పటికిని, భాగవతగోష్ఠిలో మంచియోగ్యునివలె నటింపించి, అంతమాత్రము చేతనే కృతార్థుఁడనై సంతోషించుచున్నాను గనుక నేను మహామూర్ఖుఁడను. ౯.

హా హన్త హన్త మనసా క్రియయా చ వాచా
యోఽహం చరామి సతతం త్రివిధాపచారాన్ ।
సోఽహం తవా ప్రియకరః ప్రియకృద్వ దేవం
కాలం నయామి యతిరాజ తతోఽస్మి మూర్ఖః॥ ౧౦॥

† మశక్కుప్పరల్=మశక్కు - సంశయమ్, పరల్ - విరై; సంశయత్తైప్పణ్ణుమ్విరై; అథవా, తులుఙ్గావిరై-అశఙ్గావిరై. తరైయిలేపచ్చిలైకొణ్డు వట్టమాకక్కీఱి అతిలేశిఱుఙ్గైపులియమ్విరైయై ప్పోకట్టాల్, కుఱియిట్టతుక్కుప్పుఱమ్పే పోనవిరైయైయెడుత్తు, పుకట్టవనై క్కణ్ణైప్పుతైత్తు, అతుక్కుళ్ళేయిన్దవిరైయైయుమ్వైత్తు, కణ్ణైత్తిఱన్దు, అవనై విరైయశఙ్గామ లెడుక్కచ్చొన్నాల్, అన్దవిరైయైయొళియమఱ్ఱ విరైకళైయెడుత్తానాకిల్ ఆట్టముణ్డు;అన్ద విరైయైయెడుత్తాలాట్టమిల్లై; ఆకైయాలే అన్దవిరైయోడు మఱ్ఱ విరైయోడు వాశితెరియాతే; అన్తైచ్చొల్లుకిఱతు,

అర్థము.—యతిరాజ - ! యతిశేఖరా! యః - ఏ, అహమ్- నేను, మనసా - మనస్సుచేతను, క్రియయా-క్రియచేతను,(క్రియసేయుచున్నశరీరము) వాచాచ - వాక్కుచేతను, సతతమ్ - ఎల్లప్పుడును, త్రివిధాపచారాన్ - మూడువిధములైన అపరాధములను, చరామి - చేయుచున్నానో, సః - అటువంటి, అహమ్ - నేను, తవ - దేవరవారికి, అప్రియకరః - అనిష్టమునుసేయువాఁడనై, ప్రియకృద్వత్ - ప్రియముచేయువానివలె (నుండి), ఏవమ్ - ఈ ప్రకారముగ, కాలమ్ - కాలమును, నయామి - గడుపుచున్నాఁడను. హా - కష్టము; హన్త-మిక్కిలికష్టము; హన్త - మిక్కిలికష్టతరము. ౧౦.

వ్యా.—(హాహన్తహన్తేత్యాది) భగవద్భాగవతాచార్యవిషయఙ్గళైయనువర్త్తిక్కైక్కుక్కణ్డాన మనోవాక్కాయరూపకరణత్రయత్తైయుమ్కొణ్డు అవ్విషయఙ్గళై పరిభవిత్తు, అతిఘోర భయమిన్ఱిక్కే విలక్షణర్ నడువే అనువర్త్తియాతమాత్రమన్ఱిక్కే, అనవరత మపచారమే పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైయాలుణ్డాన వ్యసనాతిశయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (హాహన్తహన్త)ఎన్ఱు. (మనసా) భగవద్వైభవాదికళై యనుసన్ధిక్కక్కణ్డమనస్సు పడుమ్పాడే!. (క్రియయాచ) క్రియాశబ్దత్తాలే- క్రియాహేతువానకాయత్తైలక్షిక్కిఱతు; (వాచా) ఉద్దేశ్యఙ్గళైక్కుఱిత్తు అఞ్జలి ప్రణామాద్యనుకూలవృత్తిపణ్ణుకైక్కుమ్ తద్గుణఙ్గళై ప్పేశుకైక్కుమాకక్కణ్డ కాయముమ్ వాక్కుమ్, అపచారఙ్గళైపణ్ణి అనర్థప్పడుకైక్కుఆప్పావతే!. (సతతమ్) స్వరూపానురూపమాన వృత్తియిలే అన్వయిత్తవనుక్కు కాలవిశేషత్తిలే విచ్ఛేదమ్వరుకై అసహ్యమానాప్పోలేయాయిరుక్క అన్దవపచారకరణత్తిలుమ్ కాలవిశేష

త్తిలుజ్ఞానవిచ్ఛేదమ్ అసహ్యమానపడి. (చరామి) ఎన్గిఱ వర్త్త
మాననిర్దేశత్తాలే- సర్వావస్థైయిలుమపచార మనువర్త్తిక్కిఱపడి.
(త్రివిధాపచారాన్)ఓరోరువిషయత్తిలపచారమే అతిక్రూరమా
యిరుక్క, మూన్ఱు అపచారత్తిలుమ్ అన్వయిత్తపడి. అతుతాన్
కతిపయాపచారత్తిలే † శువఱుకైయన్ఱిక్కే నానావిధాపచార
జ్గళిలు మన్వయిత్త పడియైప్పఱ్ఱ బహువచనప్రయోగమ్ పణ్ణుకి
ఱతు. ౧ * అహంసర్వంకరిష్యామిక్కు ఎతిర్ త్తట్టైరుక్కిఱపడి.
(సోహమ్)అపరాధమ్పణ్ణినకైయులరాతవిద్ధ పాపిష్ఠన్. (తవా
ప్రియకరః) “స్వగుణానురూపమాన వృత్తియిలే యన్వయిత్తు
వాళవేణుమ్”ఎన్ఱు ఇతుక్కుక్కృషిపణ్ణికొణ్డు పోరుకిఱ దేవరీరు
క్కు, పణ్ణినకృషియై ప్పాఴాక్కి అనిష్టకరనాయ్ పోరుమవన్.
(అప్రియకృద్వత్) * అర్థస్థితి ఇతువాయిరుక్క, “భగవద్భాగవ
తాచార్యవిషయజ్గళిలివనత్తనై ప్రేమముడైయానుమ్ కైజ్కర్య
రుచియుడైయానుమిల్లై, ఆనపిన్బు ఇవనేనముక్కు ప్రియకరన్”
ఎన్ఱు దేవరీరుమ్ నినైక్కుమ్పడియాయిత్తు వర్త్తిప్పతు. (ఏవం
కాలంనయామి) ఇప్పడి కృత్రిమమానపరిమాఱ్ఱత్తాల్ కాలత్తై
క్కళిక్కిఱానిన్ఱేన్.(యతిరాజతత్రోఽస్మిమూర్ఖః) రక్షణసామర్థ్య
ముడైయదేవరీరుమ్ సన్నిహితరాయిరుక్క ఇవ్వస్తు అపచార
త్తిలేకైకళిక్కైయాలే ఎన్నత్తనై మూర్ఖరల్లైయెన్గిఱార్. ౧౦.

---

† శువఱుకై శోషిక్కై; కైవాజ్గుకైయెన్ఱపడి. ౧॥రా-అ-౩౧-౨౫.

* అర్థస్థితియితుఇవ్వాత్మావాయిరుక్క” ఎన్ఱు శ్రీకోశజ్గళ్.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతిరాజా! నేననవరతము మనోవాక్కాయములచే భగవద్భాగవతాచార్యుల విషయమందపచారపడుటవలన దేవరవారి యభిప్రాయమునకు విపరీతము నాచరించువాఁడనైతిని. అయినను, సత్పురుషులు ‹‹ ఈ మణవాళమామునులు ఎమ్పెరుమానార్ల కత్యంతప్రియంకరులు” అనిబొగడునట్లు నటింపించి కాలమును గడుచుచున్నాఁడను. ఇది మిక్కిలి దుఃఖ జనకముగానున్నది. ౧౦.

అవ.— ఇప్పడి అకృత్యకరణ భగవదపచారాదికళిలే అన్వితనాయిరుక్క చ్చెయ్ తేయుమ్ అవఱ్ఱై లన్వయియాతవనై ప్పోలేయుమ్ వర్తిక్కైయాలే ఎన్నిల్ కుత్తైన్దారొరువరుమిల్లై యెన్ఱువిషణ్ణరానవివరై ప్పార్త్తు, ఎమ్పెరుమానార్, “అనుతాపాదికళుణ్డాకిల్ అవై తన్నడై యేకఴియుఙ్గాణుమ్ ” ఎన్నరుళిచ్చెయ్య; అనుతాపాది లేశముమిల్లామైయాలే ఇప్పోతుమ్ అకృత్యకరణమే యెనక్కు నిత్యానుష్ఠానమాయ్ చ్చెల్లానిన్ఱతు ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్కిఱార్

పాపే కృతే యది భవన్తి భయానుతాప
లజ్జాః పునఃకరణ మస్య కథం ఘటేత ।
మోహేన మే న † భవతీహ భయాదిలేశ
స్తస్మాత్పునఃపునరఘంయతిరాజకుర్వే ॥ ౧౧॥

అర్థము.—యతిరాజ - ఓ! జితేన్ద్రియాగ్రగణ్యా! పాపే - పాపము, కృతే- చేయఁబడినయెడల, భయానుతాపలజ్జాః-భీతియు,పశ్చాత్తాపమును, సిగ్గును, భవన్తియది - కలుగు నేని, అస్య - ఈపాపముయొక్క, పునఃకరణమ్ -

† ‘‘భవదీయ” ఎన్ఱు శ్రీదొడ్డైయాచార్యర్ వ్యాఖ్యానత్తిల్ పాఠాన్తరమ్.

మరలనాచరించుటయనునది, కథమ్-ఎట్లు, ఘటేత-సంభవించును. మే-నాకు, మోహేన - అజ్ఞానముచేత, ఇహ-ఇందు, భయాదిలేశః - భయముమొదలైన వానియొక్క లవమును,నభవతి-కలుగుటలేదు. తస్మాత్-గనుక,(అహమ్-నేను,) పునఃపునః-తిరిగితిరిగి, అఘమ్-పాపమును, కుర్వే - చేయుచున్నాఁడను. ౧౧.

వ్యా.— (పాపేకృతఇత్యాది) భయమావతు - మేల్ వరక్కడవ అనర్థవిశేషఙ్గళుక్కు సూచకమాన చిహ్నఙ్గళైక్కణ్డువిఱుక్కుమ్ దుఃఖమన్ఱో; "ఇప్పోతిత్తైచ్చెయ్‌తాల్ మేల్ నమక్కు అనర్థమ్‌వరుమ్" ఎన్ఱు వెరుప్పుమవనుక్కు అప్పడిప్పట్టభయముణ్డామ్; "నామ్ అకృత్యత్తిలన్వయిక్కక్కడవోమల్లోమ్" ఎన్ఱు అభిసన్ధివిరామమ్ పిఱన్దిరుక్కచ్చెయ్‌తేయుమ్ దుర్వాసనైయాలే నెఞ్జుకలఙ్గి నినైవఱ అకృత్యత్తిలే యిఴిఞ్జినవనుక్కు అనుతాపముణ్డామ్; బుద్ధిపూర్వమ్ ప్రవర్త్తియానిఱ్కచ్చెయ్‌తేయుమ్ శిష్టగర్హైక్కు అఞ్జినవనుక్కు లజ్జైయుణ్డామ్; ఇవఱ్ఱిలేతేను మొన్ఱుణ్డాయిఱ్ఱాకిల్ మీళవుమ్ పాపత్తైచ్చెయ్‌కై యెఙ్ఙనేకూడుమ్పడి?. (మోహేనమేనభవతీహభయాదిలేశః) మేల్‌వరుమనర్త్తైయాతల్ ఇప్పోతుణ్డానశిష్టగర్హైయైయాతల్ ఒన్ఱైయుమ్‌నిరూపిక్కవఱియాతవజ్ఞానత్తాలే బుద్ధిపూర్వకమాక అకృత్యాదికళిలే మణ్డిప్పోరుకిఱవెనక్కు ఏకదేశముమ్‌భయాదికళుణ్డానతిల్లై. (తస్మాదిత్యాది) ఆకైయాల్, అడుత్తడుత్తు పాపమేశెయ్యానిన్ఱేన్.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతీశ్వరుఁడా! ఒకఁడు, అజ్ఞానముచేతనైనను, లేక అనవధానముచేతనైనను పాపముఁజేసినయెడల తరువాత జ్ఞానమువచ్చి "దుర్వృత్తుఁడనైన నాకు ఏవిధనరకానుభవమువచ్చునో?" అనియెడి భయమును, "చేయ

రానికృత్యమును జేసితిమే "అనియెడి పశ్చాత్తాపమును, " ఈనావ్యాపారము పెద్దలకుఁ దెలిసిపోయినదే" అనియెడి లజ్జయు కలిగినయెడల, వాఁడు తిరిగి యటువంటి పనులయందుఁ బ్రవర్తింపడు. నేనట్లు కాకుండ నిరంతరాజ్ఞానము చేత నింపుకైనను భయాదులు లేకుండ తిరిగితిరిగి యాపాపమునే జేయు చున్నాను. ౧౧.

అవ.— "సర్వేశ్వరన్ సకలవస్తుక్కళిలు మన్తర్యామియాయ్ సమస్తప్రవృత్తికళైయుమ్ పార్త్తుక్కొణ్డిరున్దరుళి యిరుక్క-అ పడియైయనుసన్ధిత్తాల్ పాపకరణత్తుక్కిడమిల్లైకాణుమ్ " ఎన్న; అతువుమనుసన్ధిక్కైక్కు యోగ్యతైయిల్లాతపడి కామపరవశా న్తర్గకరణనాయిరుక్కిఱే నెన్గిఱార్.

అన్తర్బహిస్సకలవస్తుషు సన్తమీశ
మన్ధఃపురస్థితమివాహమవీక్షమాణః ।
కన్దర్పవశ్యహృదయస్సతతం భవామి
హన్త త్వదగ్రగమనస్య యతీన్ద్ర నార్హః ॥ ౧౨॥

అర్థము.—సకలవస్తుషు - సమస్తపదార్థములలో, అన్తః - లోపలను, బహిః - బైటను, సన్తమ్ - ఉన్న, ఈశమ్ - సర్వేశ్వరుని, అన్ధః, పుర, స్థితమ్, ఇవ - చీఁకు, ముందఱ, నున్నవానిని, వలె, అవీక్షమాణః - చూడ నివాఁడనైన, అహమ్ - నేను, సతతమ్ - ఎల్లప్పుఁడును, కన్దర్ప, వశ్య, హృద యః - మన్మథునికి, స్వాధీనమయిన, మనస్సుకలవాఁడను, భవామి - అగుచు న్నాను. యతీన్ద్ర - ఓ! యతివరుఁడా! త్వ, దగ్రగమనస్య - దేవరవారి, ఓలగిమునకువచ్చుటకు, నఅర్హః - యోగ్యుఁడుఁ గానివాఁడనై యున్నాను. హన్త - అక్కటా. ౧౨.

వ్యా.— (అన్తర్బహిరిత్యాది) స్వ పర విభాగమఱ సకల వస్తుక్కళిలుమ్ ఉళ్ళేదుపుఱమ్బేదువాశియఱ వ్యాప్తిత్తిరుక్కుమవనాయ్, వ్యాప్యవస్తుక్కళై స్వాధీనమాక నియమిత్తుక్కొణ్డు పోరుమవనై. ఉళ్ళేయిరుక్కుమపడియైయఱిన్దాల్ "నినైవుక్కు వాయిల్ఱిలై యాన నెఞ్జిలిరుక్కుమవన్ ఎన్నినైన్దిరుక్కుమ్!" ఎన్ఱు వెరువి నెఞ్జాల్ పాపచిన్తైపణ్ణప్పోకాతు; పుఱమ్బిరుక్కుమపడియై యనుసన్ధిత్తాల్ "ఉళ్ళేయన్ఱో అవన్, పుఱమ్బిలై" ఎన్ఱు బాహ్యకరణఙ్గళ్ కొణ్డు పాపమ్ శెయ్యప్పోకాతు; ఉళ్ళుమ్ పుఱమ్బుమ్ ళనాయిరున్దాలుమ్, శెయ్తపాపత్తుక్కు ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణినియమిక్కైక్కు శక్తనల్లవాకిల్ పాపమ్ శెయ్యలుమామ్; అఙ్గనన్ఱిక్కే అపరాధానుగుణమ్ దణ్డిక్కైక్కు ఉరియ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనుమాయిరున్దాలెఙ్గనే పాపమ్ శెయ్యలావతు?. (అన్ధగపురస్థితమివాహామవీక్షమాణః) జాత్యన్ధన్ తన్నైడై యమున్నే నిఱ్కుమవనై క్కాణమాట్టాతాప్పోలే, తత్త్వజ్ఞానశూన్యనానన్, సర్వత్రసన్నిహితనాయ్ సర్వనియన్తావానవనై క్కాణమాట్టుకిఱిలేన్. ఆచార్యోపదేశాదిలబ్ధజ్ఞానముణ్డాయిరుక్క క్కాణమాట్టామైక్కు హేతు వెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కన్దర్పవశ్యేత్యాది) అవనై క్కాణ్కైక్కు సాధనమాన నెఞ్జు కామపారవశ్యత్తాలే కలఙ్గినపిన్బు కాణవిరకుణ్డో? విషయప్రవణమాన నెఞ్జిలే ఆచార్యోపదేశాదిలబ్ధమానజ్ఞానత్తై ప్రతిష్ఠిప్పిక్కై అరితిఱే. (సతతమ్) మనస్సుక్కు కామపారవశ్యమ్ కాదాచిత్కమాయిఱ్ఱాకిల్ అల్లాత కాలఙ్గళిలే

యాకిలుమ్ భగవదనుసన్ధానమ్పణ్ణలామ్; సర్వకాలజ్గళిలుమ్ ౧*
చిత్తమ్ కామకలుష మూనాల్ ఎజ్ఞనేయనుసన్ధిక్కుమ్బడి.(భవామి)
ఎన్గిఱవర్తమాననిర్దేశత్తాలే - కాలకలైకదేశముమ్ కామపారవ
శ్యమ్ తవిర్న్దతిల్లైయెన్గిఱతు.క్షణకాలమాకిలుమ్ వాసుదేవచిన్త
నత్తుక్కు యోగ్యమాకాతపడి పాత్రీపోవతే! ఎన్గిఱవిషాదత్తాలే
(హన్త) ఎన్గిఱార్. (త్వదగ్రగమనస్యయతీన్ద్రనార్హః) సాక్షా
త్కృతభగవత్తత్త్వరాయ్నిరస్తసమస్త కామరానవర్కళ్ కిట్టి
సేవిక్కుమ్బడియాన వైభవత్తైయుడైయదేవరీర్ తిరుమున్బవరు
కైక్కు, ఇప్పడియిరుక్కిఱనాన్ అర్హనో? ఎన్ఱు తమ్మైనిన్దిత్తుక్కొ
ణ్డరుళుకిఱార్. ౧౨.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామీ! సర్వేశ్వరుఁడు సమస్త వస్తువులలోను లోపలబైట సయితము నిండివ్యాపించియున్నాఁడు, అట్లున్నను అజ్ఞుఁడనైన నాకు,చీఁకటిలోనున్న వస్తువవలె నెచ్చటనుఁగనుఁబడకనే యున్నాఁడు. ఓ! జితేన్ద్రియశిఖామణీ! కామాతురుఁడనైన నేను దేవరవారిముందఱ వచ్చుటకుఁ గూడ నాకు యోగ్యతలేదు. ౧౨

అవ.— "ఇప్పడిపాపార్జనభూమియుమాయ్ తత్ఫలమానదుఃఖానుభవత్తుక్కుమ్ స్థానమానశరీరత్తిలిరుప్పైత్తవిర్త్తుక్కొళ్ళమాట్టీరో?" ఎన్ఱు ఎమ్బెరుమానార్కు తిరువుళ్ళమాక; ఎన్నుడైయ పాపాతిశయత్తాలే శరీరనివృత్తియిలపేక్షైపిఱక్కిఱ తిల్లై, తాదృశపాపత్తై దేవరీర్ తామే శీఘ్రమాక పోక్కియరుళ వేణుమెన్గిఱార్.

౧॥ జితన్తాయామ్.

తాపత్రయీజనితదుఃఖనిపాతినోఽపి
దేహస్థితౌ మమ రుచి స్తు న తన్నివృత్తౌ।
ఏతస్య కారణ మహో మమ పాపమేవ
నాథ త్వమేవ హర త ద్యతిరాజ శీఘ్రమ్॥ ౧౩॥

అర్థము.—తాపత్రయీ జనితదుఃఖనిపాతినః అపి - ఆధ్యాత్మికాధిభౌతికాధిదైవికములనెడి మూఁడువిధములైన తాపములచేతఁ గలిగిన దుఃఖములందుఁ బడినవాఁడనైయున్నను, మమ - నాకు, దేహస్థితౌ-శరీరమందుండుటయందు, రుచిః-ఆశ (ఉన్నది). తన్నివృత్తౌతు- ఆశరీరముయొక్క నాశమందో, న-(ఆశ) లేదు. మమ-నాయొక్క, పాపమ్ఏవ - పాపమే, ఏతస్య - దీనికి, కారణమ్-హేతువు, అహో - కష్టము. యతిరాజ - ఓ! యతీన్ద్రా! నాథ-ఓ! స్వామీ! తత్ - ఆపాపమును, త్వమ్ఏవ - దేవరవారే, శీఘ్రమ్-త్వరగా, హర-నశింపఁజేయుము. ౧౩.

వ్యా.—(తాపత్రయీత్యాది) ఇతిలనుభవిక్కుమ్ దుఃఖన్దాన్ ఒన్ఱిరణ్డాయ్ అన్ఱిక్కే క్రిత్తు కొళ్ళాతొళ్రికిఱతో; కర్మమ్ఏకవిధమాకిలిఱే తత్ఫలమానదుఃఖముమ్ ఏకవిధమాయిరుప్పతు; కర్మానుగుణమాక అనుభావ్యమానదుఃఖమ్, ఆధ్యాత్మికాది రూపేణ త్రివిధమాయిరుక్కుమ్; ఇతిల్, ఆధ్యాత్మికన్దాన్- శారీరమెన్ఱుమ్ మానసమెన్ఱుమ్ ఇరణ్డువకై; శారీరన్దాన్ - జ్వరాదివ్యాధికళాలే అనేకవిధమాయిరుక్కుమ్; మానసమావతు - కామక్రోధాదికళాలేవరుకిఱ వ్యసనమ్. ఆధిభౌతికమావతు- మృగపక్ష్యాదికళాల్ వరుకిఱవ్యసనమ్. ఆధిదైవికమావతు - శీతోష్ణాదికళాల్ వరుకిఱ వ్యసనమ్. ఇప్పడి మూన్ఱువకైప్పట్ట తాపసమూహఙ్గళాలే

యజ్ఞానదుఃఖసాగరత్తిలే ఉత్తరోత్తరమ్ అవగాహియానిఱ్ఱ-
చ్చేయ్ తేయుమ్. (దేహస్థితౌ మమరుచిః) " దుఃఖం † మాభూ
వమ్ " ఎన్గిఱు లౌకికర్ పడియుమ్ కడన్దిరుక్క అవెనక్కు, దుఃఖా
స్పదమానశరీరత్తైక్కైవఱనోక్కిక్కొళ్ళుకైయిలేయాయిఱ్ఱు
ఇప్పోతురుచి. (తు) లౌకికర్ పడియిల్ తమక్కుజ్ఞాన విశేషమ్.
(నతన్నివృత్తౌ) అన్దరుచి ఇతినుడైయనివృత్తియిలుమ్ ఒరుకా-
లుణ్డాయిఱ్ఱాకిల్ ఇత్తైవిడువిత్తుక్కొళ్ళలాయిఱ్ఱు క్కిడీర్!.
(ఏతస్యేత్యాది) ఇతుక్కుక్కారణముమ్ నాన్పణ్ణినపాపమేయి
త్తనై, ఐయో!. (నాథ) ఇతు అనాథవస్తువాయ్ త్తానిజ్జనే
*యెళివరవుపడుకిఱతో? (త్వమేవేత్యాది) ఇస్సమ్బన్ధత్తైప్పార్త్తు,
" దుఃఖత్తైయుమ్ సుఖమాకవిరుమ్బుకిఱవివేకమే మేలుమ్
అనర్థత్తైవిళైత్తుక్కొళ్ళుమ్ " ఎన్ఱు శడక్కైన అన్దపాపత్తైప్పోక్కి-
యరుళవేణుమ్. ౧౩.

తాత్పర్యము —ఆధ్యాత్మికతాపమనఁగా - రోగాదులు, ఆధిభౌతికతాపమనఁగా - సర్పవ్యాఘ్రాది జంతువులచేతఁ గలిగెడి యుపద్రవములు, ఆధిదైవికమనగా శీతోష్ణాదులచేతఁ గలిగెడియుపద్రవమును, ఇటువంటి తాపత్రయమువలన నేను మహాదుఃఖము ననుభవించుచున్నప్పటికిని, దీనికిఁగారణమైన యీశరీరమునువదలి సుఖించుటకిచ్ఛింపక నీశరీరమునే పైపైన పోషించుచున్నాను. దీనికిఁ గారణము నాపాపమే. ఓ! స్వామీ! దాసుఁడనైన నాపాపమును దేవరవారే పోఁగొట్టవలయును, ౧౩.

---

† మానుభూవమ్. * ఎళివరవు - దైన్యమ్.

అవ.— " ఇప్పోతుమ్ భయానుతాపాదికళు మఱ్ఱు పాపార్జనత్తినిన్ఱుమ్ మీళాతపడియై యుడైయనాయ్ శరీరనివృత్తియిలుమపేక్షైయిన్ఱిక్కేయిరుక్కిఱవుమక్కు నమ్మాలే తద్ధేతువానపాపఙ్గళై ప్పోక్క వెన్నాల్ పోక్కప్పోమో? ఆనపిన్బునీర్ తామే ఉమ్ముడైయ రక్షణత్తుక్కు వఴిపార్క్క వేణుఙ్గాణుమ్" ఎన్న; దోషమే వేషమాన వెనక్కు దేవరీర్ కృపై యొన్ఱియే వేఱుగతియిల్లై యెన్గిఱార్ మేలిరణ్డుశ్లోకత్తాలే.

అతిల్, ముతల్ శ్లోకత్తాలే - సర్వజ్ఞరాన కూరత్తాళ్వాన్ వరదరాజస్తవాదికళిలరుళిచ్చెయ్త దోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ ఏకాశ్రయమాన అడియేనుక్కు దేవరీర్ కృపైయొన్ఱియే వేఱుగతియిల్లై యెన్గిఱార్.

వాచామగోచరమహాగుణదేశికాగ్ర్య
కూరాధినాథకథితాఖిలనైచ్యపాత్రమ్ ।
ఏషోఽహమేవ న పునర్జగతీదృశ స్త
ద్రామానుజార్య కరుణైవ తు మద్గతి స్తే॥ ౧౪॥

అర్థము.—వాచామగోచర, మహాగుణ, దేశికాగ్ర్యకూరాధినాథ, కథితాఽఖిల, నైచ్య, పాత్రమ్ - (సంపూర్ణముగా) చెప్పుటకసాధ్యములైన, గొప్పగుణములుగలవారును, ఆచార్యులలోనగ్రేసరులునైన, కూరత్తాళ్వాను, చెప్పినసమస్తములైన, నైచ్యముల, కాశ్రయభూతుఁడను. ఏషః-ఈ, అహమ్ ఏవ-నేనే, జగతి-లోకమందు, ఈదృశః పునః-ఇటువంటివేఱొకండున్నవో, న-లేదు. తత్-అట్లగుటంజేసి, రామానుజార్య-ఓ! రామానుజస్వామీ! మద్గతిః తు-నాకుఁగతియో, తే-దేవరవారియొక్క, కరుణా ఏవ-దయయే. ౧౪.

వ్యా.—(వాచామగోచరేత్యాది) ౧"మొఴియైక్కడక్కుమ్ పెరుమ్ పుకళ్హార్" ఎన్గిఱపడియే - ఇవ్వళవెన్ఱు వాక్కాల్ పరిచ్ఛేదిక్క వొణ్ణాతపడి యిరుప్పతాయ్ నిస్సీమమాన జ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణగుణఙ్గళైయుడైయరాయ్, తఙ్గళిఅత్తిలే తీరక్కఴియ వపచారమ్పణ్ణిన నాలూరానైయుమ్ పెరుమాళోడొరుతలైయాక మన్ఱాడి రక్షిక్కుమ్పరమకృపావానాకైయాలే ఆచార్యశ్రేష్ఠరుమాయుళ్ళ కూరత్తాళ్వానరుళిచ్చెయ్త అన్ద నైచ్యత్తుక్కుమ్ పాత్రమ్, కీఴ్ చ్చొన్న స్వభావత్తై యుడైయనాన నానొరువనుమేయాయిరుక్కుమ్. (నపునర్జగతీదృశః) ఆరాయ్న్దు పార్త్తాల్ ఇజ్జగత్తిలే ఇప్పడిప్పట్టదోషత్తైయుడైయానొరువనుమిల్లై. (తద్రామానుజేత్యాది) దేవరీర్ కృపైక్కు వయిఱు నిఱైయుమ్బడిక్కీడానదోషపూర్త్తి యెనక్కు ఉణ్డాకైయాలే, దేవరీర్ కృపైయే యెనక్కుప్పుకల్. (ఆర్య) ఇవ్వర్థమ్ దేవరీరఱియామల్ అడియేన్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యవేణుమో?. (రామానుజ) దేవరీర్ కృపైయళవుమ్పోక వేణుమో? మోక్షైకహేతువానచాతుర్యత్తైయుడైయ ౨*చతురక్షరియాన తిరునామమే పోరాతో? ౨ "నచేద్రామానుజేత్యేషా చతురాచతురక్షరీ" ఎన్నక్కడవతిఱే.

తాత్పర్యము.—ఓ! రామానుజార్యా! వాచామగోచరములగుమహాగుణములుగలవారును పూర్వాచార్యులలో నగ్రగణ్యులునైన కూరత్తాళ్వాను ప్రసాదించిన సమస్తమైన నైచ్యమునకాస్పదమైయున్నవాఁడను నేనే' ఇటు

౧॥ రా - నూ - ౭. ౨॥ ఆళ్వాన్ ముక్తకమ్.

వంటి దుర్గుణవంతుండు, ఈలోకమందు మఱియెవండును దొరకడు. ఇట్లు నిహీనుఁడనైన నాకు దేవరవారి కృపతప్ప వేఱుగతిలేదు గనుక నాతప్పులన్నియు క్షమించవలెను.

అవ.—ఇవ్వాళవన్దిక్కే, పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారుమ్ కూరత్తాళ్వానుమ్ అవరుడైయతిరుమకనారానభట్టరుమ్ తాన్దామరుళిచ్చెయ్తప్రబన్ధఙ్గళిల్ ప్రతిపాదిత్తనైచ్యఙ్గళైయ ఎనక్కొరువనుక్కేమేయుణ్డానపిన్బు దేవరీర్కృపైయేయెనక్కు ఉపాయమెన్ఱిఱార్. దోషమ్ కనక్కక్కనక్క ఎమ్బెరుమానార్ కృపై తన్నాళవిలే నుఴుమడైకొళ్ళుమెన్ఱిరుక్కిఱార్.

శుద్ధాత్మయామునగురూత్తమకూరనాథ
భట్టాఖ్యదేశికవరోక్తసమస్తనైచ్యమ్।
అద్యాఽస్త్యసఙ్కుచితమేవ మయీహ లోకే
తస్మాద్యతీన్ద్ర కరుణైవ తు మద్గతిస్తే॥ ౧౫॥

అర్థము.—శుద్ధాఽఽత్మ, యామున, గురూత్తమ, కూరనాథ, భట్టాఖ్య, దేశికవరోక్త, సమస్త, నైచ్యమ్-నిర్దుష్టమైన, స్వభావముగల, ఆళవన్దార్లనెడు, ఆచార్యవర్యులు, కూరత్తాళ్వాను, భట్టరు, అనెడు గురువరులచేఁ జెప్పఁబడిన, సకలవిధమైన-నీచతయు, ఇహ - ఈ, లోకే - లోకమందు, అద్య - ఇప్పుడు, మయి - నాయందు, అసఙ్కుచితమ్ఏవ - సంకోచమునొందనిదిగనే, అస్తి - ఉన్నది. తస్మాత్ - కాఁబట్టి, యతీన్ద్ర-ఓ! యతివర్యా, తే - దేవరవారియొక్క, కరుణాఏవ-దయయే, మద్గతిః-నాకురక్షకము. ౧౫.

వ్యా.-(శుద్ధాత్మేత్యాది) పరిశుద్ధాన్తఃకరణరాన ఆళవన్దార్, ఆచార్యోత్తమరాన కూరత్తాళ్వాన్, అవర్ తిరుమకనారాన

భట్టర్, ఇవర్ కళ్ స్వస్వప్రబన్ధఙ్గళిల్ [1]"అనర్యాదః" [2]"బుధ్వా చనోచ" [3]"అతిక్రాన్తనాజ్ఞామ్" ఇత్యాదికళాలే అరుళిచ్చెయ్ తవెల్లానైచ్యముమ్. (అద్యాస్తీత్యాది) ఇన్దలోకత్తిల్ ఇక్కాలత్తిలే నానోరు వన్బక్కలిలుమే శురుక్కమఱ వుణ్డాకానిన్ఱతు ఎన్బతు యాత్తొన్ఱు; ఆకైయాలే, దేవరీర్ కృపైయేయెనక్కుజ్జీవనోపాయమ్. (ఇహలోకే) లోకాన్తరత్తిలుణ్డాకిల్ తెరియాతు. (అద్య) కాలాన్తరత్తిలుణ్డాకిల్ తెరియాతు. (అసఙ్కుచితమ్) ఉణ్డాయిరున్దాకిలుమ్ ఇప్పడి కుఱైవఱవుణ్డాక కూడాతు; ఆకైయాల్, ఇజ్జనొత్తవిషయమ్ దేవరీర్ కృపైక్కువేఱిల్లై; అడియేనుక్కు దేవరీర్ కృపైయొళ్ళియవేఱుపుకలిల్లైయెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - [4] "నికరిన్ఱి నిన్ఱవెన్నీశత్తైక్కు నిన్నరుళిన్కణన్ఱిప్పుకలొన్ఱుమిల్లైయరుట్కుమంతేపుకల్" ఎన్ఱత్తైచ్చొన్నపడి. ౧౫.

తాత్పర్యము —ఓ! దేశికోత్తమా! ఏవిధమైన దోషమునులేని ఆళవన్దార్లు, కూరత్తాళ్వాను, భట్టరు మొదలగు పూర్వాచార్యులు నైచ్యానుసంధానముగాఁ దాము చెప్పుకొనిన సమస్తదోషములును, ఈలోకమం దిప్పుడున్నవార్లలో నాయందే నొకటియుఁ దప్పక సంపూర్ణముగనున్నవి. ఇట్టి నాకు దేవరవారి కృపతప్ప వేఱురక్షకము లేదు. ౧౫.

అవ.— ఇప్పడి దోషబాహుళ్యత్తైయుమ్ దోషభూయిష్ఠరాన తమక్కు ఉజ్జీవనోపాయమ్ ఎమ్బెరుమానార్ కృపైయే యెన్నుమత్తైయుమ్ ఇవరరుళిచ్చెయ్తవాఱే, ఎమ్బెరుమానార్ ఇవరై

౧॥ స్తోత్రరత్నే-౬౨. ౩॥ శ్రీరఙ్గరాజస్తవే-౨-౯౧.
౨॥ వరదరాజస్తవే-౭౯. ౪॥ రా-నూ-౪౮.

వి శేష కటాక్షమ్ పణ్ణియరుళి "ఉమక్కు అపేక్షితమేన్?" ఎన్ఱు కేట్టరుళ; "వాచాయతీన్ద్ర" ఎన్ఱుమ్ "అల్పాపి మేన" ఎన్ఱుమ్ కీழ్ ఇరణ్డు శ్లోకత్తాలుమ్ ప్రార్థిత్త అనిష్టనివృత్తియైయుమ్ ఇష్ట ప్రాప్తియైయుమ్ ఇశ్లోకత్తిల్ పూర్వోత్తరార్ధఙ్గళాలే ప్రార్థిత్త రుళుకిఱార్.

శబ్దాదిభోగవిషయా రుచి రస్మదీయా
నష్టా భవత్విహ భవద్దయయా యతీన్ద్ర
త్వద్దాసదాసగణనాచరమావధౌ య
స్తద్దాసతైకరసతాఽవిరతా మమాఽస్తు ॥ ౧౬॥

అర్థము —యతీన్ద్ర - ఓ! యతివర్యా! అస్మదీయా - మాసంబన్ధినియై, శబ్దాఽఽది, భోగ, విషయా - శబ్దము, మొదలగు విషయములయొక్క, అను భవ, విషయకమైన, రుచిః-అభిలాష, ఇహ-ఈలోకమందు, భవ, ద్దయయా- దేవరవారి, కృపచేత, నష్టా - నశించినది, భవతు - అగుఁగాత. యః - ఏపురు షుఁడు, త్వ, ద్దాస, దాస, గణనా,చరమాఽవధౌ-దేవరవారి, దాసులయొక్క, దాసుల, పరిగణనలో, కడపటి, యెల్లలో, (ఉన్నాఁడో), త, ద్దాసతైక, రసతా. ఆపురుషునివిషయకమైన, కైఙ్కర్యమందే, రుచికలవాఁడనైయుండుట, మమ - నాకు, అవిరతా - అవిచ్ఛిన్నముగా, అస్తు-అగుఁగాత. ౧౬.

వ్యా.— (శబ్దాదిత్యాది) తృతీయపదత్తిల్ సొన్న అనన్యభోగ్యత్వత్తుక్కు శబ్దాద్యనుభవరుచియిఱే విరోధి, ఆకైయాలే అవి ద్యానివృత్తియై యపేక్షియామల్ విషయప్రావణ్యానివృత్తియైయ పేక్షిక్కిఱార్. (అస్మదీయా) ఇన్దరుచియాలేయన్ఱో అనాదికాలమ్ స్వరూపానురూపపురుషార్థత్తైయిழన్దతెన్ఱు అతిక్షేపేర్ శొల్ల

వుమ్ అసహ్యామాయిరుక్కిఱతాయిఙ్గ్ఱు. (నష్టాభవతు) ౧ "యాతుశతథావినాశమ్" ఎన్నుమాప్పోలే ఉరుక్కాణవొణ్ణా తపడి నశిక్కవేణుమ్. దేహావసానత్తిలే తన్నడైయే నశియాతో వెన్న (ఇహ-నష్టాభవతు) ఎన్గిఱార్. ఇశ్శరీరత్తోడే యిరుక్కిఱ కాలత్తిలేనశిక్కవేణుమ్; అన్ఱిక్కే, పేరళవుడైయవర్కళైయుమ్ తఙ్కీళ్ప్పడియాక్కి శబ్దాదికళ్ తనిక్కోల్ శెలుత్తుకిఱ విభ్వభూతి యిలే యెన్నవుమామ్. అనాదికాలమేపిడిత్తు క్కరమ్మ్యత్తిక్కిడక్కిఱవితు నశిక్కుమ్పోదైక్కొరుహేతువేణ్ణావో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భవద్దయయా) ఎన్ఱు. "నమక్కు శేషమాయ్ వైత్తు ఇవ్వస్తు ఇవ్విషయఙ్గళిన్గాలిలే తుకైయుణ్ణాతే!, ఇతిఙ్కై యిల్ ఇనియివఙ్కనలివుపడాతో?ప్పిరవాఙ్క" ఎన్ఱు దేవరీర్కృపైప ణ్ణిల్ పిన్నై క్కలామిత్తనై. కృపామాత్రఙ్గొణ్ణు విషయరుచియైత్త విర్క్కప్పోమో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యతీన్ద్రే) ఎన్ఱు.విష యఙ్గళై తిరస్కరిక్కుమ్శక్తిమాన్గళానయతికళుక్కుత్తలైవరాన దేవరీర్కుక్కు ముడియాతతుణ్డో?. "ఇవ్వళవో? మఱ్ఱుమపేక్షిత ముణ్డో?" ఎన్న; "ఇతు ఆనుషఙ్గికమ్, ప్రధానఫలమ్వేఱే" ఎన్ఱు తమక్కుష్టమానపురుషార్థత్తై యపేక్షిక్కిఱార్ (త్వదాసేత్యాది) దేవరీర్తిరువడికళిల్ శేషత్వమేనిరూపకమాకవుడైయ శేషభూ తరుడైయ పరమ్పరైయినెల్లైనిలత్తిలే నిఱ్కిఱవర్కళ్ యావ రొరువర్, అవర్తిరువడికళిల్ శేషత్వమొన్ఱిలుమొరుపడిప్పట్ట రస

౧॥ స్తోత్రరత్నే-౫౭.

త్తైయుడైయనాకై యే ఇడై విడామలెనక్కు నడక్క వేణుమ్. (మమాస్తు) " ఇతువేపురుషార్థమ్ " ఎన్ఱు అతియిట్టిరుక్కిఱ వెనక్కు ఇతుణ్డావతాక. ఇన్దపురుషార్థత్తిల్ రుచియిల్లాతారిఱ్ఱార్కళ్ ఎన్ఱు రుచియుడైయవెనక్కు మిఱక్క వేణుమో? ౧౬.

తాత్పర్యము.— ఓ! జితేన్ద్రియశిరోమణే! ఈలోకమందున్నప్పుడే నాకు సాంసారికభోగాసక్తి నశించునట్లు దేవరవారు కృపచేయవలెను. ఈప్రతిబంధకము పోయినవెనుక, పరమప్రాప్యమైన, దేవరవారి దాసపరమ్పరలో చరమావధిదాసులైన మహాత్ములకు నేననవరతము శేషవృత్తినాచరించునట్లు ననుగ్రహింపవలెను. ౧౬.

అవ.— "ఇష్టజ్ఞళై క్కొడుక్కైయుమ్ అనిష్టజ్ఞళై ప్పోక్కుకైయుమ్ ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరఱ్కు కృత్యమన్ఱో, నమ్మాలతు శెయ్తు తలైక్కట్టప్పోమో?" ఎన్న; ౧*పల్లుయిర్కుమ్-వీడళిప్పాఱ్-విణ్ణిఱ్ఱలై నిన్ఱు-మణ్ణిఱ్ఱలత్తుతిత్తు ౨* శ్రీవిష్ణులోకమణిమణ్డపమార్గదాయియాయిరుక్కిఱ దేవరీర్కు ముడియాతతుణ్డో? ఆకిలుమ్ అవతారత్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక సర్వేశ్వరన్ఱలైయిలే పేఱ్ఱిట్టరుళినీరాకిలుమ్ అన్దఈశ్వరన్ఱాఱ్ దేవరీర్కు వశ్యనన్ఱో, ఆనపిన్బు, ఆశ్రితపాపవిమోచనత్తిల్ శక్తి దేవరీరుక్కేయుళ్ళతెన్గిఱార్.

శ్రోత్రాగ్రవేద్యనిజదివ్యగుణస్వరూపః
ప్రత్యక్షతా ముపగత స్త్విహ రఙ్గరాజః।

౧ రా-నూ-౯౫. ౨ ధాటీపఞ్చకే-౫.

వశ్య స్సదా భవతి తే యతిరాజ తస్మా
చ్ఛక్త స్స్వకీయజనపాపవిమోచనే త్వమ్॥ ౧౭॥

అర్థము.—యతిరాజ-ఓ! యతిభూపతే! శ్రుత్యగ్ర, వేద్య, నిజ, దివ్య, గుణ, స్వరూపః - వేదములయొక్క, శిరస్సైన ఉపనిషత్తులలో, తెలిసికొనఁదగిన, తనయొక్క, అప్రాకృతములైన, గుణములును, స్వరూపములును గలవాఁడైన, రఙ్గరాజః తు - శ్రీరఙ్గనాథుఁడో, ఇహ - ఈలోకమందు, ప్రత్యక్షతామ్-నేత్రములకు విషయమగుటను, ఉపగతః - పొందినవాఁడై, తే - దేవరవారికి, సదా-సర్వకాలమును, వశ్యః-స్వాధీనమందున్నవాఁడు, భవతి-అగుచున్నాఁడు, తస్మాత్-కాన, త్వమ్ - దేవరవారు, స్వకీయ, జన, పాప, విమోచనే - తమనాశ్రయించిన, జనుల, పాపములను, విడిపించుటయందు, శక్తః - సమర్థులగువారు. ౧౭.

వ్యా.- (శ్రుత్యగ్రవేద్యేత్యాది) అపౌరుషేయమాయ్ నిత్యనిర్దోషమాన వేదాన్తత్తాలే వేద్యమానతన్నుడైయ కల్యాణగుణవిశిష్టమాన దివ్యాత్మస్వరూపత్తైయుడైయవర్, స్వరూపగుణఙ్గళైయుడైయవర్. స్వరూపగుణఙ్గళై చ్చొన్నవితు, రూపవిభూతికళుక్కుముపలక్షణమ్. (దివ్యగుణస్వరూపః) ఎన్టు-కల్యాణగుణవిశిష్టమాక స్వరూపత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. వస్తు నిర్గుణమెన్బార్కు-నావెడుక్కవిడమఱుమ్బడియాక ౧"నలముడైయవన్" ఎన్నుమాప్పోలే, ౨"నిర్గుణమ్" ౩"నిరఞ్జనమ్" ఇత్యాదికళిల్ తోన్ఱుకిఱ గుణసామాన్యనిషేధమ్ ౪"యస్సర్వజ్ఞ స్సర్వవిత్" ఇత్యాదిక

౧॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౨॥
౩॥ శ్వేతాశ్వతరే-౬. ౪॥ ము-ఉ-౧-౧

ళిల్ విధిక్కప్పట్టకల్యాణగుణ వ్యతిరిక్తహేయగుణ విషయమెన్ను తోన్ఱుకై క్కాక (దివ్యగుణస్వరూపః) ఎన్గిఱార్. ఇత్తాల్ - అవనుడైయ పరత్వమ్శొల్లిత్తు. ఇప్పడి యెన్ఱుమ్ శాస్త్రఙ్గళిలే కేట్టుపోవై యన్ఱిక్కే కణ్ణాలేకణ్డు ఎల్లార్కుమ్ మనుభవిక్కలామ్పడి కోయిలిలేవన్దు కణ్వాళర్న్దరుళిన సౌలభ్యత్తై చ్చొల్లుకిఱతు (ప్రత్యక్షతాముపగతః) ౧ * ఎన్దైనుమ్ కట్కణ్ణాల్ కాణాతతన్ వడివై క్కణ్ణుక్కు విషయమాక్కినపడి. ౨ "ఞాలత్తూడేనడన్దు నిన్ఱుమ్" ఎన్బాఱై పోలే తన్ వడివిల్ వాళియత్తిన్దు ఈడుపడువారిల్లాతసంసారత్తిలేకిడీర్ తన్ వడివై ప్రత్యక్షిప్పిత్తతు!.(రఙ్గరాజః) విసదృశమానదేశత్తిలే వన్దాల్ తన్ వైభవమ్కున్ఱుకై యన్ఱిక్కే ‡తుడిత్తపడి.పరమసామ్యాపన్నర్కుముకఙ్గ్ డుత్తుక్కొణ్డిరుక్కై అవిరుప్పిలుమ్ ఇఙ్గేవన్దు ఈరరశుతవిర్త్తపిన్బాయిత్తు శేషిత్వమ్ నిఱైనిన్ఱతు. (వశ్యస్సదాభవతితే యతిరాజ) ఇప్పడిమేన్మైనీర్మై ఇరణ్డాలుమ్ పూర్ణరానపెరియ పెరుమాళ్ దేవరీర్కు ఎప్పొతుమ్ వశ్యరన్ఱో ?. ౩ "నమ్ శేవకనార్ మరువియ పెరియకోయిల్" ఎన్గిఱపడియే - ఆశ్రితర్కు * కైక్కయిలకైక్కుచ్చేవిక్కుమవనన్ఱో? ఉభయ విభూత్యైశ్వర్యత్తైయుమ్ దేవరీర్కుత్తన్దు, "నాన్ పలపిఱప్పుప్పిఱన్దు తిరుత్తప్పార్త్తవిడత్తిలుమ్ తిరున్దాత సంసారికళ్ మురుడైత్తీర్త్తు నమక్కాళామ్పడి

౧॥ పె-అ-౨౫. ౨॥ తి వా-౬-౯-౩. ౩॥ తి-మా-౧౧.

‡ తుడిప్పు - అతిశయమ్. * కైయిలకైక్కు - అఞ్జలి.

తిరుత్తిత్తరుకైక్కు ఇవరొరువరై ప్పెర్ఱోమే!” ఎన్ఱు నిరతిశయవ్యామోహత్తైప్పణ్ణి, “ఒరుకారియత్తిలెప్పోతివర్ నమ్మైనియమిప్పతు”ఎన్ఱు అవసరప్రతీక్షరాయ్కొణ్డు సర్వకాలముమ్ ఇజ్గత్తైక్కు విధేయరాయ్ ప్పోరానిన్ఱార్ ఎన్నతుయాతొన్ఱు.(వశ్యీభవతి) ఇప్పడి ఆశ్రితపరతన్త్రరాయ్ అత్తాలేసత్తై పెఱ్ఱపడి. ౧“ఆత్మానం నాతివర్తథాః” ౨“తేవున్దనై ఎయుమ్” ఎన్నక్కడవతిఱే. నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యానవఱ్ఱు ఒరుక్కాలాకవిశైన్దునిఱ్కిలోవెన్న (సదాభవతి) ఎన్గిఱార్. స్వాతన్త్ర్యత్తాలేతఱ్ఱు సత్తైయిన్ఱిక్కేతఱ్ఱు స్వరూపస్థితియుడైయక్కారియమ్ పార్క్కు మో!; దేవరీరళవిల్ వ్యామోహత్తాలే పరతన్త్రనాకైయన్ఱిక్కే తఱ్ఱు స్వరూపస్థితిక్కాకప్పరతన్త్రనాకైయాలే ఎప్పోతుమ్ ఇస్స్వభావత్తుక్కుక్కులైత్తలిల్లై. (తస్మాత్) ఆకైయాలే, దేవరీర్ ఆశ్రితజనజ్గళ్ఱ్ఱు పాపత్తై ప్పోక్కుకైక్కు శక్తరన్ఱో వెన్గిఱార్.

తాత్పర్యము —ఓ! యతిపతీ! ఉపనిషత్తులలోఁ బ్రతిపాదింపఁబడుచున్న తనదివ్యాత్మస్వరూపకల్యాణగుణములయాథార్థ్యముగల పరాత్పరుఁడు, ఈలీలావిభూతిలో శ్రీరఙ్గనాథుఁడై యవతరించి యందఱును సేవించునట్లు అతిసులభుఁడైయున్నాఁడు. ఆశ్రీరఙ్గనాథుఁడు దేవరవారికి వశపడియుండెడిని. కనుక, జనులపాపానుగుణముగ శిక్షించుట కుద్యుక్తుఁడైనయాతనికడ నాశ్రితజనవిషయముగఁ బురుషకారముఁజేసి స్వాశ్రితులను బాపవిముక్తులంజేసి రక్షించుటకు దేవరవారు సమర్థులైయేయున్నారు. ౧౭.

౧॥ రా - అ - ౧౧౧ - ౬. ౨॥ తి - వా - ౨ - ౭ - ౪.

అవ.—"ఉపాయభూతనాన వీశ్వరర్ నమక్కు భవ్యనాయిరు న్దాలుమ్, అనాదికాలమ్ తదాజ్ఞా రూపశాస్త్రమర్యాదైయై యుల్లఙ్ఘిత్తు కరణత్రయత్తాలుమ్ అతిక్రూరమానపాపఙ్గళై క్కూడుపూ రిత్తు ఇప్పోతుమతిలే మూతిరనడవానిన్ఱ వనళవిల్ ఈశ్వరనుక్కు జ్ఞానశీళ్ఱత్తై, అవన్ఱనై ఉయేయిరన్దుకాక్కట్టియాళ్క్రి కొళ్ళ వేణ్డియన్ఱో ఇవనుక్కిరుప్పతు" ఎన్ఱెమ్బెరుమానార్కు త్తిరు వుళ్ళమాక; తాన్ మరున్నుకుడిత్తుప్పిళ్ళైనోయైప్పోక్కుమ్ వత్సలై యానతాయైప్పోలే, ఇన్దతాయాన దేవరీరుమ్ ఆశ్రితరానవడియో ఙ్గళుక్కాక పిరాట్టిక్కు వల్లభనాన వెమ్బెరుమాన్ఱిరువడికళిలే సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్ పొఱుత్తరుళవేణుమ్ ఎన్ఱుప్రార్థిత్తరుళు కైయాలే అడియోఙ్గళుక్కు అన్దక్కుఱైయిల్లై యెన్గిఱార్.

కాలత్రయేఽపి కరణత్రయనిర్మితాతి
పాపక్రియస్య శరణం భగవత్క్షమైవ।
సాచ త్వయైవ కమలారమణేఽర్థితా య
త్క్షేమ స్స ఏవ హి యతీన్ద్ర భవచ్ఛ్రితానామ్॥ ౧౮ ॥

అర్థము —యతీన్ద్ర-ఓ! యతివరా! కాలత్రయేఽపి - మూఁడుకాలములందును, కరణత్రయ, నిర్మితాఽతిపాపక్రియస్య -మూఁడుకరణములచే, జేయఁబడిన, క్రూరమైన పాపవ్యాపారముగలనాకు, భగవత్క్షమా ఏవ - సర్వేశ్వరుని క్షమయే, శరణమ్ - రక్షకము. సాచ-ఆక్షమయు, త్వయాఏవ - దేవరవారిచేతనే, కమలారమణే - శ్రియఃపతియొద్ద, అర్థితా ప్రార్థింపఁబడినది. ఇతి యత్ - అనియెదియో, సఃఏవహి - అదియేకదా భవచ్ఛ్రితానామ్ దేవరవారినాశ్రయించినవారికి, క్షేమః-క్షేమము.

వ్యా.-(కాలత్రయేపి) భూతకాలత్తిలుళ్ళపాపమాత్రమన్ఱిక్కే-కాలత్రయత్తిలుముణ్డానపాపఙ్గళుక్కుమ్ పొఱైకొళ్ళవేణుమాయి త్తు. ౧"కృతాన్ క్రియమాణాన్ కరిష్యమాణాంశ్చ" ఎన్ఱత్తై చ్చొన్నపడి. (కరణత్రయేత్యాది) ఒరుకరణత్తాల్ పణ్ణినవత్తు క్కుప్పొఱైకొళ్ళుకైయన్ఱిక్కే- కరణత్రయోపార్జితఙ్గళానవత్తు క్కుప్పొఱైకొళ్ళవేణుమ్. ఇత్తాల్ - ౧ " మనోవాక్కాయైః" ఎన్ఱత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. (నిర్మిత) ఎన్ఱైయాలే - ఇవై తాన్ సఙ్క ల్పిత్తమాత్ర మన్ఱిక్కేపత్తుమ్ పత్తాకచ్చెయ్తవై యెన్రై. (పాప క్రియ ఎన్ఱైయాలే - అకృత్యకరణత్తైయుమ్; (అతిపాప) ఎన్ఱై యాలే - భగవదపచారాదికళై యుమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇత్తాల్ - ౧"అకృత్యకరణ కృత్యాకరణ భగవదపచార భాగవతాపచారా సహ్యాపచార రూపనానావిధానన్తాపచారాన్" ఎన్ఱత్తైచ్చొన్న పడి. (శరణంభగవత్త్వమేవ) ఇప్పడియిరున్తుళ్ళ పాపత్తైయుడై యవనుక్కు ఎమ్బెరుమానుడైయ అపరాధసహత్వమాకిఱతుమై యొత్తియవేణుపుకలిల్లై. (సాచేత్యాది) అన్దపొఱైతానుమ్, దేవ రీర్ తమ్మాలే శ్రీయఃపతితిరువడికళిలే ౧ " మనోవాక్కాయైః" ఎన్తుతుడఙ్గి ౧"సర్వాన శేషతః క్షమస్వ" ఎన్ఱుప్రార్థిక్కప్పట్టతెన్నతు యాతొన్ఱు, అతు, దేవరీర్ తిరువడికళై ప్పత్తి యిరుక్కుమ్ ఆశ్రి తజనఙ్గళుక్కుప్పొఱైక్కలామ్పడివైత్తతణ్ణీర్ప్పన్దలిఱే. (త్వమేవ)

౧॥ శరణాగతిగద్యే.

"అభిమానాన్తరర్భ్యాతర్కుక్కార్యమ్ శెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱు ఈశ్వరనోడే మన్ఱాడువ్వ్బడియాన స్వరూపత్తైయుడైయ దేవరీరన్ఱో ప్రార్థిత్తరుళిన్ఱు. ౧ "ఇని యాముఱామై-అడియేన్ శెయ్యుమ్ విణ్ణప్పమ్మెయ్నిన్ఱు కేట్టరుళాయ్" ఎన్ఱు ప్రథమాచార్యర్ ప్రార్థిత్త పడికణ్డాల్ అవరడిపణిన్దవివర్కు మితువన్ఱోవనుష్ఠానమ్. (కమలారమణే) అహ్నాదయమాన వృత్తియైయుమ్ సహృదయమాక్కిక్కార్యజ్ఞళ్ళుమవళుమ్, అవళ్ తన్నైయుమతిశఙ్కిప్పణ్ణి ఆశ్రితరైనోక్కి మవనుమాన శేర్త్తియిలే యన్ఱో ప్రార్థిత్తతు. (అర్థితా) తాముమవనుమఱిన్దతాక నెఞ్జాలేయపేక్షిత్తవళవన్ఱిక్కే, పిన్బుళ్ళార్కుమ్ ఇతుకొణ్డువక్కుక్కు ప్పెశలామ్బడి పాశురమిట్టన్ఱో ప్రార్థిత్తతు. అర్థిత్తార్ కార్యమ్ శెయ్తేనిఅక్కవేణ్డు మ్బడి పణ్ణిట్టియన్ఱోపోన్దతు. (భవచ్ఛ్రితానామ్- సపవహిత-క్షేమః) దేవరీరుడైయ స్వభావత్తైయుమ్ అభిమాన విషయస్వభావత్తైయుమ్ ప్రార్థనాప్రకారత్తైయు మనుసన్ధిత్తాల్, దేవరీర్ తిరువడికళై ప్పఱ్ఱినవర్కళుక్కుఆనైక్కుక్కు త్తిలిరుప్పారైప్పోలే నిర్భరరాయిరుక్కైక్కు ఉపాసనరక్షై యతువేయిత్తే. ౧౮.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతీశ్వరా! భూతభవిష్యద్వర్తమాన కాలములలో మనోవాక్కాయములచే నతిక్రూరపాపముల నాచరించిన నాకు సర్వేశ్వరుని క్షమదక్క వేఱుగతిలేదు. ఆక్షమను సయితము దేవరవారే "ఆశ్రితులయపరాధములను క్షమింపవలయును" అని శ్రీరఙ్గనాథునియొద్ద ప్రార్థించితిరి. అదియే యాశ్రితులకు క్షేమోపాయము. ౧౮.

౧। తి-వి-౧.

అవ.—ఇప్పడి ఎమ్బెరుమానారుడైయ దివ్యవైభవత్తై త్తమ్ముడైయ ప్రేమానుగుణమాక ప్పేశుకై యిలేయిఱజ్గినవివర్, ముతలిరణ్డుశ్లోకత్తాలే - ఆழ்వార్కళ్ళవిలుమ్ అవర్కళుకన్దవిషయమాన వెమ్బెరుమానళవిలుమ్ ఎమ్బెరుమానార్కుణ్డాన ప్రావణ్యాతిశయత్తైయుమ్ స్వాశ్రితర్కు ప్రాప్యప్రాపకభూతరాయిరుక్కుమపడియైయుమ్ పేశి, మేల్మూన్ఱుశ్లోకత్తాలే - తమక్కు పేక్షితజ్గళాన పురుషార్థజ్గళై అవర్తిరువడికళిలేప్రార్థిత్తు, అనన్తరమ్ శ్లోకత్తాలే-ఉడైయవర్తిరువడికళిలే ప్రేమాభావత్తుక్కుమ్ ఇతరవిషయప్రావణ్యత్తుక్కు మడియాన పాపత్తై ప్పోక్కియరుళవేణుమెన్ఱు విణ్ణప్పమ్శెయ్తు, మేలాఱుశ్లోకత్తాలే - పదత్రయార్థనిష్ఠైక్కు విరోధికళాన వకృత్యకరణాదికళైయుమ్ అపచారాదికళైయుమ్ పరక్కప్పేశి, మేలొరుశ్లోకత్తాలే - ౧ *అనన్తక్లేశభాజనమాన దేహత్తోడే పొరున్దియిరుక్కైక్కడియాన పాపత్తై ప్పోక్కవేణుమెన్ఱు, అనన్తరమిరణ్డుశ్లోకత్తాలే-యామునాచార్యప్రభృతికళరుళిచ్చెయ్త దోషసమూహజ్గళుక్కెల్లామ్ కొళ్కలమాన వెనక్కు దేవరీరుడైయకృపైయొழிయ వేఱుపుకలిల్లైయెన్ఱు, మేల్మూన్ఱుశ్లోకత్తాలే-అడియేనుడైయవనిష్టజ్గళైప్పోక్కి ఇష్టత్తైత్తన్దరుళవేణుమెన్ఱుమ్ అవర్తమ్ముడైయ కార్యజ్గళైచ్చెయ్కైక్కు శక్తరెన్ఱుమ్ అవర్గద్యత్రయత్తిల్ సర్వేశ్వరన్తిరువడికళిల్ పణ్ణినప్రపత్తియే తమక్కుప్పేఱుక్కుడలెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్తారాయ్

నిన్ఱార్ కీళ్; ఇని మేలిరణ్డుశ్లోకత్తాలుమ్ - ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళిల్ సేవై యాకిఱపరమప్రాప్యమ్ నిత్యాభివృద్ధమాయ్ చ్చెల్ల వేణుమెన్ఱుమ్, అతుక్కు ప్రతిబన్ధకమాన దుర్విషయసఙ్గమ్ నశిక్క వేణుమెన్ఱుమ్ ఉడైయవర్ తిరువడికళిలే ప్రార్థిత్తు, ఇప్ప్రబన్ధముఖేన అడియేఙ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్ తవిత్తై సాదరమాక వఙ్గీకరిత్తరుళ వేణుమెన్ఱు పేక్షిత్తు స్తోత్రత్తై త్తలైకట్టుకిఱార్.

అతిల్ ముతల్ శ్లోకత్తాలే - దేవరీర్ తిరువడికళిల్ సేవై యాకిఱ పరమప్రాప్యమే నమక్కు నిత్యాభివృద్ధమాప్పడియాకవుమ్, అతుక్కు ఇడైచ్చువరాన ఇతర విషయసఙ్గ మఱుమ్పడియాకవుమ్ దేవరీరే శెయ్ తరుళ వేణుమెన్ఱు, ఎమ్బెరుమానారై ప్రార్థిత్తరుళుకిఱార్.

శ్రీమన్ యతీన్ద్ర †భవదీయపదాబ్జసేవాం
శ్రీశైలనాథకరుణాపరిణామదత్తామ్ ।
తా మన్వహం మమ వివర్ధయ నాథ తస్యాః
కామం విరుద్ధ మఖిలంచ నివర్తయ త్వమ్॥ ౧౯॥

అర్థము.—శ్రీమన్ - కైఙ్కర్యసంపత్తుకలవాడా! యతీన్ద్ర - యతిమణీ! శ్రీశైలనాథ, కరుణా, పరిణామ, దత్తామ్- తిరుమలైయాళ్వార్లయొక్క కృపావిశేషముచేత, నివ్వఁబడిన, తవ- దేవరవారియొక్క, తామ్-అ, దివ్యపదాబ్జసేవామ్ - అప్రాకృతములైన శ్రీపాదములందుఁ కైఙ్కర్యమును, అన్వహమ్- ప్రతిదినమును, మమ-నాకు, వివర్ధయ - వృద్ధిపొందింపుము. నాథ-ఓ! స్వామీ! త్వమ్-దేవరవారు, తస్యాః - ఆకైఙ్కర్యమునకు, విరుద్ధమ్ - విరోధియైన, అఖిలమ్-సమస్తమైన, కామంచ-విషయాసక్తిని, నివర్తయ-నివర్తింపఁజేయుము. ౧౯.

---

† "తవదివ్య" ఎన్ఱు, పాఠాన్తరమ్.

వ్యా.-(శ్రీమన్యతీన్ద్రేత్యాది) (శ్రీమన్) భగవదనుభవకై జ్కర్యమాకిఱ నిలై నిన్ఱసమ్పత్తైయుడై యవరే! (యతీన్ద్ర) అన్ద స్వరూపానురూపమాన సమ్పత్తై భుజిక్కుమళవిల్ ఎనక్కున్ఱు నాక్కునీట్టాతపడి ఇన్ద్రియజ్గళై నియమిత్తుక్కొణ్డు పోరుమ్పడియై ప్పవ్రా (యతీన్ద్ర) ఎన్ఱు సమ్బోధిక్కిఱార్. ౧"ఆమ్పరిశఱిన్దుకొణ్డు" ఎన్ఱు ప్రాప్యమానకైజ్కర్యత్తై చ్చొన్నవనన్తరమ్, ౧ "ఐమ్పులనకత్తడక్కి" ఎన్ఱు అతిలే స్వప్రయోజనబుద్ధియాలే ప్రవణమాకిఱ ఇని్ద్రియజ్గళై నియమిత్తుక్కొణ్డు పోరుమ్పడియై చ్చొల్లిత్తిఱే. అన్ఱిక్కే, తమక్కపేక్షితమాన ప్రాప్యత్తై త్తరుకైక్కీడాన జ్ఞానాదిసమ్పత్తైయుడైయవరేన్ఱుమ్ అతుక్కువిరోధియై ప్పోక్కవల్లశక్తియై యుడైయవరేన్ఱుమ్నినైత్తు (శ్రీమన్యతీన్ద్ర) ఎన్ఱు సమ్బోధిక్కిఱారాకవుమామ్. (భవదీయపదాబ్జసేవామ్) తమ్ముడైయ ప్రాప్యవేషమిరుక్కిఱపడి. వకుత్తశేషియాన దేవరీరుడైయ నిరతిశయభోగ్యమాన తిరువడికళిల్ నిరన్తరానుభవమాకిఱ సేవైయై. ౨"ఇరామానుశన్ శరణారవిన్దమ్నామ్మన్నివాళ" ఎన్ఱుమ్ ౩ "నమ్తలైమిశైయే పొజ్గియకీర్తియిరామానుశనడిప్పూమన్నవే" ఎన్ఱుమ్ పిళ్ళైయముతనార్ ఉపక్రమోపసంహారజ్గళిలే పేశినప్రాప్యత్తైక్కణిశిక్కిఱతు. "ఇన్దప్రాప్యమ్ నీరుమ్ముడైయ యత్నత్తాలేసాధిత్తుప్పెఱ్ఱతో?" ఎన్న; అన్ఱు, దయాప్రాప్తమెన్గిఱార్ (శ్రీశైలనాథకరుణాపరిణామదత్తామ్) ఎజ్గళు

౧. తిరుమాలై-౩౮.
౨॥ రా-నూ-౧.
౩॥ రా-నూ-౧౦౮.

డై యఆచార్యరాన పిళ్ళై తామెప్పోతుమనుభవిత్తుక్కొణ్డుపోరు కిఱ ఇన్దపరమప్రాప్యత్తైయుపకరిత్తుక్కొణ్డేనిఱ్క వేణ్డుమ్బడి తడై యఱ ప్పేరుకుకిఱతమ్ముడై య నిర్హేతుకకృపైక్కుప్పోక్కు వీడాక, ములైక్కడుప్పాలే పాలై త్తరై యిలే పీచ్చుమాప్పోలే, ఎనక్కు వేణ్డెయిన్ఱిక్కేయిరుక్క తమ్ముడైయతుపేఱాక సర్వస్వదానమ్పణ్ణి యరుళినార్, అత్తాలే ఎనక్కువన్దు కైకూడినదు. “పిళ్ళైయరు ళాలే పెఱ్ఱశ్రీరాకిల్ ఇప్పోతునమ్మక్కలపేక్షిక్కిఱతెన్? ” ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తామన్వహంమమవివర్ధయ) ఎన్ఱు. దేవరీరి ప్పోతుపుతుక్కవో స్తుణ్డాక్క వేణ్డువతిల్లై, పిళ్ళైఅరుళాలే యుపకరి త్తవఴ్తైనాళ్ తోఱుమ్ వళర్ త్తరుళుకై యేయుళ్ళతు. అవరుమ్ “ అప్పడియేశెయ్యక్కడవోమ్ ” ఎన్ఱుమిడమ్తోఱ్ఱ కరుణా మృతపరిణామరూప కటాక్షవృష్టికళాలే కుళిరవఴ్తియప్పార్ క్క, అత్తాలే నిర స్తసను స్తదుగ్ఖరాయ్, పూర్ణమాకవుపకరియానిన్ఱు కొణ్డు ఉ త్తరో త్తరమ్తఴై త్తుచ్చెల్లుమ్బడి వళర్ త్తరుళవేణుమెన్గి ఱార్ (తామన్వహంమమవివర్ధయ) ఎన్ఱు. “ ఉపకరిక్కిఱప్రా ప్య త్తిన్ గౌరవమాతల్ ఇవ్వుపకారత్తుక్కిలక్కానవెన్నుడై య లాఘవమాతల్ పారాతే తమ్మళవిలేయుపకరి త్తరుళువతే! ” ఎన్ఱు విద్ధరాకిఱార్ (తామ్) ఎన్ఱు. ఇప్పడి శెయ్యవేణ్డుమ్నిర్బన్ధమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాథ) ఉడైమైయానతిన్ కారియజ్ఞైయ్కై ఉడై యవనుక్కేభరమిఱే. “ సర్వాశ్రితసాధారణరాన నముక్కు ఇవనొరువనై యుమ్పా త్తిరుక్కప్పోమో? ”ఎన్ఱుపేక్షి త్తరుళాతే

దేవరీర్ తిరువడిగళి లనుభవత్తాలల్లతు శెల్లాతవెన్ఱ ప్రకృతియై త్తిరు
వుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళి ఎనక్కొరువనుక్కే ముఴుముట్టామ్బడి
యవ్వనుభవత్తై యిడైవిడామల్ వర్ధిప్పిత్తరుళవేణుమెన్గిఱార్.
ఇప్పడినామ్ అనుభవత్తై వళర్త్తుక్కొడుక్కిలుమ్ ఇతుక్కిడై
చ్చువరాన విరోధియై త్తానే కఴిత్తుక్కొళ్ళుకిఱాన్ ఎన్ఱు విరోధి
నివృత్తిక్కు ఎన్ కైయిలే యెన్నైక్కాట్టి త్తరవొణ్ణాతు, అతు
వుమ్ దేవరీర్ తామే శెయ్తరుళవేణుమెన్గిఱార్ (తస్యార్గకామం
విరుద్ధమఖిలంచనివర్తయత్వమ్) ఎన్ఱు. దేవరీర్ తిరువడికళిల్ సేవై
యాకిఱ విన్దపరమప్రాప్యత్తుక్కు విరుద్ధమాయ్ విషయభేదత్తాలే
బహువిధమాయిరున్ద విషయప్రావణ్యరూపమానకామత్తై సవా
సనమాకప్పోక్కియరుళవేణుమ్. ఇజ్జన్మత్తిలే, ఇతుక్కు విరుద్ధమాన
వైశ్వర్యానుభవమాకిఱ కామత్తైయుమ్, ఆత్మానుభవత్తైయుమ్,
భగవదనుభవమాకిఱ ప్రతిబన్ధకఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ పోక్కియరుళ
వేణుమెన్గిఱారాకవుమామ్. ఇతిల్ ముతల్ ప్పట్టయోజనైక్కు ఔచి
త్యముణ్డు, "శబ్దాదిభోగరుచిరన్వహమేధతేహ" "శబ్దాదిభోగ
విషయారుచిరస్మదియా" ఎన్ఱు శబ్దాదివిషయప్రావణ్యమేయితుక్కు
ప్రతిబన్ధకమాక క్కీఴే యరుళిచ్చెయ్తతుక్కు చ్చేరుకైయాలే.
ఇప్పడి ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడిగళిలే తమక్కపేక్షితమాయ్
స్వరూపానురూపముమానపురుషార్థత్తై, అనాదికాలమిన్దపురుషా
ర్థత్తుక్కు ఇడైచ్చువరాయ్ ఇప్పోతు మనువర్త్తిప్పోరుకిఱ
అర్వాచీనవిషయప్రావణ్యనివృత్తిపూర్వకమాక ప్పలపడియాక
ప్రార్థిత్తుక్కొణ్డుపోన్దార్. ౧౯.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతిసార్వభౌమా! భగవత్కైంకర్యతత్పరులై, దానికివిరోధులైన ఇంద్రియములను జయించిన దేవరవారి చరణారవిందములందుఁ గైంకర్యములను, మాయాచార్యులైన తిరుమలయాళ్వార్లయొక్క కృపాతిశయముచే లభించితిని. దానికి విచ్ఛిత్తిరాకుండునట్లు దానికి విరోధులయిన కామాదులనుబోఁగొట్టి యాకైంకర్యమును, దాసుఁడనైన నాయొక్క యోగక్షేమములలో నవహితులైయున్న స్వామియైన దేవరవారే వృద్ధిఁ జెందింపవలయును. ౧౯.

అవ.-ఎన్నుడైయచాపలత్తాలే అడైవుకెడవిణ్ణప్పమ్ శెయ్త విన్నస్తోత్రత్తై,అడియేనుడైయ దోషఙ్గళై ప్పార్త్తు ఉపేక్షియామల్ అఙ్గీకరిత్తరుళవేణుమెన్ఱు స్తోత్రత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్.

విజ్ఞాపనం యదిద మద్య తు మామకీనం
అఙ్గీకురుష్వ యతిరాజ దయామ్బురాశే।
అజ్ఞోఽయ మాత్మగుణలేశవివర్జితశ్చ
తస్మా దనన్యశరణో భవతీతి మత్వా॥ ౨౦॥

యతిరాజవింశతి సంపూర్ణమ్.

మణవాళమామునికళ్ తిరువడికళేశరణమ్.

అర్థము.—దయామ్బురాశే - దయకుసముద్రమైన ఓ! రామానుజాచార్యా! యతిరాజ - ఓ! యతిశ్రేష్ఠా! అయమ్ - ఈమణవాళమాముని, అజ్ఞః - జ్ఞానములేనివాఁడు, ఆత్మగుణ, లేశ, వివర్జితః చ - ఆత్మగుణములయొక్క, లేశముచేతను, విడువఁబడినవాఁడును, తస్మాత్ - గనుక, అనన్యశరణః - వేఱుపాయములేనివాఁడను, భవతి - అగుచున్నాఁడు. ఇతి - అని, మత్వా-తలఁచి, మామకీనమ్ - నాసంబంధమైన, ఇదమ్ - ఈ, యత్-ఏ, విజ్ఞాపనమ్ - విన్నపమో, అద్య - ఇప్పుడు, (తత్ - ఆవిన్నపమును), అఙ్గీకురుష్వ-స్వీకరింపుఁడు. ౨౦

వ్యా.—(విజ్ఞాపనమ్) తమ్ముడైయవపేక్షితజ్గళై త్తిరు వడికళిలే విణ్ణప్పమ్ శెయ్య అతు ప్రబన్ధమాయ్ త్తలైక్కట్టిన్ఱు. (ఇదమ్) ఆర్ క్కుమ్ సాదరమాకవిరుక్కుమపడి.౧ "శెవిక్కినియశెఞ్జొల్" ఎన్గిఅపడియే, ఒన్ఱైనినైత్తొన్ఱై చ్చొన్నతన్ఱిక్కే నినైవుమ్ శొల వుమ్ శేర్న్దిరుక్కు మ్బడిశొన్నతాయిరుక్కై.(అవ్యతు) పూవలరు మ్బాతుపోలే పేశుకిఱదశైయిల్ శెవ్వియైచ్చొన్నపడి.ఇచ్చువడు పోవతుక్కుమున్నే తిరుచ్చెవిశాత్తి, ౨ "ఇళైయపుణ్కవిత్తై" ఎన్గిఱపడియే శబ్దార్థవిషయవైభవత్తై ఉళ్ళపడియఱిన్దు పేశుకై క్కుత్తక్కజ్ఞానశక్తికళిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, తన్నై కప్పాకప్పణ్ణుమ్ వైలక్షణ్యమత్తిరున్దాలుమ్ " నమ్మడియార్ శొన్నతన్ఱో" ఎన్ఱుతిరువుళ్ళముకన్దు కేట్టరుళత్తక్కతెన్గై.(అఙ్గీకురుష్వ) ఆదుడైయ ప్రయోజనత్తుక్కాక ప్రార్థిక్కిఱార్?.ఇవర్ వాక్కిలిప్ప డికూడాతు,ఇతుక్కుకృషిపణ్ణిప్పోన్ద నమ్మతన్ఱో ప్రయోజనమ్ఎన్ఱుఅ ఙ్గీకరిత్తరుళవేణుమెన్గిఱార్.(యతిరాజ) ఇత్తలైయిల్ దోషత్తై ప్పోక్కవల్ల ఉడైయవరన్ఱో దేవరీర్. (దయామ్బురాశే) శిఱి యెడుత్తెఱియుమ్బడియానదోషమ్ ఇత్తలైయిలే యుణ్డానాలుమ్ తిరువడికళైప్పణ్ణు కొళ్ళలామ్బడి యిరుక్కిఱ అరుట్కడ లన్ఱోదేవర్. (అజ్ఞోయమ్) ఇవన్తాన్ స్వరక్షణత్తుక్కు నమ్మై యొత్తియవేఱు కైమ్ముతలుణ్డోనిరుక్కుమవనో? నమ్మైయొత్తియ మత్తొన్ఱై యఱియుమో?. (ఆత్మగుణలేశవివర్జితశ్చ) తనక్కు

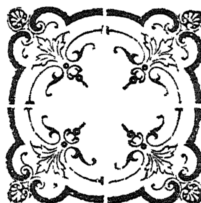
చ్చిలఆత్మగుణముణ్డాకనినైత్తు అతుత్తర్ పేశ్ఱుక్కుడలెన్నిరుక్కుమవనో?. నమ్కృపైక్కుత్తణ్ణీర్ త్తురుమ్మ్యాకచ్చొల్లత్తక్కతొరు సద్గుణలేశముణ్డో?. (తస్మాదనన్యశరణః) ఆకైయాలే ఇవనుక్కు నమ్మై యొఴియవేఱుపుకలుణ్డో?. స్వరక్షణత్తుక్కొరు ఉపాయాన్తరమత్తిన్దిరుత్తల్ శెయ్యత్తక్కజ్ఞానమిల్లాత వనుమాయ్, సత్తుక్కళఙ్గీకరిక్కైక్కు ఉప్పాన ఆత్మగుణసమ్బన్ధరహితనుమాయిరుక్కైయాలే వేఱొరుపుకలిల్లాతవన్. (ఇతిమత్వా) ఇప్పడి భగవదనుభవాదికళిలన్య పరత్తైయొత్తవిర్త్తు త్తిరువుళ్ళమ్బత్త్రియరుళి యిత్తైయఙ్గీకరిత్తరుళవేణుమెన్ఱు ప్రార్థిత్తరుళి నారాయిఱ్ఱు.

యతిరాజవింశతివ్యాఖ్యానమ్ సంపూర్ణమ్,

పిళ్ళైలోకమ్జీయర్ తిరువడికళేశరణమ్.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామీ! దయానిధియైన దేవరవారు "ఈమణవాళమాముని జ్ఞానహీనుఁడు, సత్యదయార్జవాద్యాత్మగుణవిహీనుఁడు, గనుకనుపాయాన్తరశూన్యుఁడైయున్నాఁడు" అని చిత్తగించి నేనుచేసిన యీవిన్నపముల నఙ్గీకరింపవలయును. ౨౦.

తిరునక్షత్ర తనియన్.

మేషార్ద్రాసంభవంవిష్ణో ర్దర్శనస్థాపనోత్సుకమ్ ।
తుణ్డీరమణ్డలే శేష మూర్తింరామానుజంభజే ॥

కల్యబ్దేదివ్యకుమ్భే బుధజనవిదితే వత్సరేపిఙ్గళాఖ్యే ।
చైత్రేమాసేగతేచ త్రియుతదశదినే దీప్యమానేహిమాంశౌ ।
పఞ్చమ్యార్ద్రాసమేతే సురగురుదివసే కర్కటాఖ్యేచలగ్నే ।
శ్రీమాన్రామానుజార్య స్సమజనినిగమాన్తార్థసంరక్షణార్థమ్॥

యోనిత్యమచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్మ ।
వ్యామోహత స్తదితరాణి తృణాయమేనే ।
అస్మద్గురోర్భగవతోస్యదయైకసిన్ధోః ।
రామానుజస్యచరణౌశరణంప్రపద్యే॥

ధాటీపఞ్చకమ్.

పాషణ్డద్రుమషణ్డదావదహనశ్చార్వాకశైలాశని ర్బౌద్ధధ్వాన్తనిరాసవాసరపతి ర్జైనేభకణ్ఠీరవః। మాయావాదిభుజఙ్గభఙ్గగరుడ స్త్రైవిద్యచూడామణి శ్శ్రీరఙ్గేశజయధ్వజోవిజయతేరామానుజోఽయమ్మునిః॥౧॥ పాషణ్డషణ్డగిరిఖణ్డనవజ్రదణ్డాః ప్రచ్ఛన్నబౌద్ధమకరాలయమన్దదణ్డాః। వేదాన్తసారసుఖదర్శనదీపదణ్డాః రామానుజస్యవిలసన్తిమునే స్త్రిదణ్డాః॥౨॥ చారిత్రోద్ధారదణ్డంచతురనయపథాలఙ్క్రియాకేతుదణ్డంసద్విద్యాదీపదణ్డంసకలకలికథాసంహృతేః కాలదణ్డమ్। త్రయ్యన్తాలమ్బదణ్డం త్రిభువనవిజయచ్ఛత్రసౌవర్ణదణ్డంధత్తే రామానుజార్యః ప్రతికథకశిరోవజ్రదణ్డంత్రిదణ్డమ్॥ ౩॥ త్రయ్యామాఙ్గల్యసూత్రంత్రియుగయుగపదారోహణాలమ్బసూత్రం సద్విద్యాదీపసూత్రం సగుణనయవిదాం సమ్పదాంహారసూత్రమ్ । ప్రజ్ఞాసూత్రమ్బుధానాం ప్రశమధనమనః పద్మినీనాళసూత్రం రక్షాసూత్రమ్మునీనాఞ్జయతియతిపతేర్వక్షసిబ్రహ్మసూత్రమ్॥౪॥ పాషణ్డసాగర మహాబడబాముఖాగ్ని శ్శ్రీరఙ్గరాజచరణామ్బుజమూలదాసః । శ్రీవిష్ణులోక మణిమణ్డపమార్గదాయీ రామానుజోవిజయతే యతిరాజరాజః॥౫॥

ఎమ్బెరుమానార్ వాఴి త్తిరునామమ్.

అత్తికిరియరుళాళరడిపణిన్దోన్ వాఴియే
    అరుట్కచ్చినమ్బియురైయాఱుపెఱ్ఱోన్ వాఴియే
పత్తియుడన్ పాడియత్తైప్పకర్న్దిట్టాన్ వాఴియే
    పతిన్మర్ కలైయుట్పొరుళైప్పరిన్దుకఱ్ఱాన్ వాఴియే
శుత్తమకిఴ్ మాఱనడితొఴుతుయ్న్దోన్ వాఴియే
    తొల్పెరియనమ్బిశరణ్ తోన్ఱినాన్ వాఴియే
శిత్తిరైయిలాతిరైనాళ్ శిఱక్కవన్దోన్ వాఴియే
    శీర్పెరుమ్బూతూర్ మునివన్ తిరువడికళ్ వాఴియే.

ఎణ్డిశైయెణ్ణిశైయాఴ్వారెతిరాశన్ వాఴియే
    ఎఴుపత్తునాల్వర్క్కుమెణ్ణాక్కురైత్తాన్ వాఴియే
పణ్డైమఱైయైత్తెరిన్దపాడియత్తోన్ వాఴియే
    పరకాలనడియిణైయైప్పరవుమవన్ వాఴియే
తణ్డమిఴ్ నూల్ నమ్మాఴ్వార్ శరణానాన్ వాఴియే
    తారణియుమ్ విణ్ణులకుమ్ తానుడైయోన్ వాఴియే
తెణ్డిరైశూఴ్ పూతూరెమ్బెరుమానార్ వాఴియే
    శిత్తిరైయిఱ్చెయ్యతిరువాతిరైయోన్ వాఴియే.

శీరారుమెతిరాశర్ తిరువడికళ్ వాఴి
    తిరువరైయిఱ్చాత్తియ శెన్దువరాడై వాఴి
ఏరారుమ్ శెయ్యవడివెప్పొఴుతుమ్ వాఴి
    ఇలఙ్గియమున్నూల్ వాఴి యిణైత్తోళ్కళ్ వాఴి
శోరాత తుయ్యశెయ్యముకచ్చోతి వాఴి
    తూమువల్ వాఴి తుణైమలర్కణ్గళ్ వాఴి
ఈరాఱుతిరునామమణిన్దవెఴిల్ వాఴి
    ఇనితిరుప్పొడెఴిల్ ఞానముత్తిరై వాఴియే.

అఱుశమయచ్చెడియతనై, యడియఱుత్తాన్ వాఴియే
అడర్న్దువరుమ్కుదిట్టికళై, యఱత్తుఱన్దాన్ వాఴియే
శెఱుకలియైచ్చితెతుమఱత్తీర్త్తువిట్టాన్ వాఴియే
తెన్నరఙ్గర్ శెల్వముఱ్ఱుమ్ త్తిరుత్తివైత్తాన్ వాఴియే
మఱైయతనిల్ పొరుళనైత్తుమ్వాయ్మొఴిన్దాన్ వాఴియే
మాఱనుఱై శెయ్తతమిఴ్ మఱైవళర్త్తోన్ వాఴియే
అఱమికునఱ్పెరుమ్బూతూరవతరిత్తాన్ వాఴియే
అఴకారుమెతిరాశరడియిణైకళ్ వాఴియే.

తిరునాళ్ పాట్టు.

శఙ్గరపాఱ్కరయాతవపాట్టపిరపాకరర్ తఙ్గళ్ మతమ్ *
శాయ్వుఱవాతియర్ మాయ్వుఱమెన్ఱుశతుమఱైవాఴ్న్దిడునాళ్ *
వెఙ్గలియిఙ్గినివీఱునమక్కిలై యెన్ఱుమికత్తెళిర్నాళ్ *
మేతినినఞ్జుమైయాఱుమెనత్తుయర్ విట్టువిళఙ్గియనాళ్ *
మఙ్గైయరాళిపరాఙ్కుశమున్నవర్ వాఴ్వుముళైత్తిడునాళ్ *
మన్నియతెన్నరఙ్గాపురిమామలై ముఱ్ఱుమ్వన్దిడునాళ్ *
శెఙ్గయల్ వావికళ్ శూఴ్ వయల్ నాళుమ్ శిఱన్దపెరుమ్బూతూర్ *
శీమానిళైయాఴ్వార్ వన్దరుళియ నాళ్ తిరువాతిరై నాళే.

